SZLAKIEM NASZYCH ATRAKCJI

PO STEZCE NAŠICH ATRAKTIVIT

GMINA DZIERŻONIÓW / DOLNA CZERMNA

Turystycznym szlakiem polsko-czeskiego pogranicza

OBEC DZIERŽOŇOV / DOLNÍ ČERMNÁ

Turistickou stezkou česko-polského pohraničí

CZ PL PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany jest ze środków EFRR oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis

SZLAKIEM NASZYCH ATRAKCJI

PO STEZCE NAŠICH ATRAKTIVIT

KOORDYNATORZY
gmina Dzierżoniów ▪ gmina Dolní Čermná

TŁUMACZENIE
Sebastian Faron - Czechcontract

ZDJĘCIA
TV Sudecka ▪ gmina Dzierżoniów ▪ gmina Dolní Čermná

SKŁAD, DRUK
Wydawnictwo Alia-Media
tel. 609 547 182 ▪ aliamedia.wydawnictwo@gmail.com
www.aliamedia.pl

WYDAWCA
Gmina Dzierżoniów
tel. 74/832 56 95 ▪ sekretariat@ug.dzierzoniow.pl
www.ug.dzierzoniow.pl

Copyright © 2022 Gmina Dzierżoniów
Wszelkie prawa zastrzeżone ▪ All rights reserved

ISBN 978-83-966902-0-3

SZLAKIEM NASZYCH ATRAKCJI

PO STEZCE NAŠICH ATRAKTIVIT

GMINA DZIERŻONIÓW / DOLNA CZERMNA

Turystycznym szlakiem
polsko-czeskiego pogranicza

OBEC DZIERŽOŇOV / DOLNÍ ČERMNÁ

Turistickou stezkou
česko-polského pohraničí

SPIS TREŚCI

7 | GMINA DZIERŻONIÓW / OBEC DZIERŽOŇOV

10 | JĘDRZEJOWICE
Gospodarstwo Agroturystyczne u Krzysztofa / Agroturistický areál „U Krzysztofa"
Skwerek „Słoneczna Przystań" / Rekreační areál „Slunečný přístav"
Gorko Golf&Country Club

15 | KSIĄŻNICA

16 | KIEŁCZYN
Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej / Chrám panny Marie milostné
Ścieżka Edukacyjno-Przyrodnicza „Wzgórza Kiełczyńskie"
/ Přírodovědecká stezka „Kielčinské kopce"
Pałac w Kiełczynie z Izbą Regionalną / Palác v Kielčinu s Regionální pamětní místnosti

25 | TUSZYN
Zespół pałacowo-parkowy w Tuszynie / Palácový a parkový soubor v Tušině
Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Poznajemy gatunki drzew liściastych i iglastych"
/ Přírodně naučná stezka „Poznáváme druhy listnatých a jehličnatých stromů"
Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa / Kostel Nejsvětějšího Srdce páně

30 | WŁÓKI
Gnejsy we Włókach / Ruly ve Vlukách
Pomnik poświęcony pierwszym polskim osadnikom / Památník prvním polským osadníkům

33 | MOŚCISKO
Ostoja nad Młynówką / Chata nad Mlýnovkou
Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Mościsku / Kostel sv. Jana Křtitele v Moscisku
Centrum Biblioteczno-Kulturalne / Středisko knihovnických a kulturních služeb
Stawy w Mościsku / Rybníky v Mostisku

38 | NOWIZNA
„Park dobrych nowin" w Nowiźnie / „Park dobrých zprav" v Novizně
Pałac w Nowiźnie / Palác v Novizně
Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusowego / Kostel Nejsvětějšího Srdce páně

42 | OWIESNO
Ruiny zamku / Zřícenina zámku
Owiesno – wieś okrągłego zamku / Ověsno – Vesnice kulatého zámku
Kościół pw. św. Trójcy / Kostel sv. Trojice

47 | OSTROSZOWICE
Kościół pw. św. Jadwigi / Kostel sv. Hedviky
Ruiny budowli rotundowej / Zřícenina rotundy
Wyspa Koni w Ostroszowicach / Koňský ostrov v Ostrošovicích

51 | JODŁOWNIK
Trasy kolarstwa górskiego MTB / Náročné MTB trasy
Obelisk upamiętniający poległych w czasie I Wojny Światowej
Domek Myśliwski w Jodłowniku / Myslivna v Jodlovníku

54 | PIŁAWA DOLNA
Piława Dolna „Wieś magicznego kamienia" / Dolní Pilava „Vesnice magického kamene"
Ścieżka Przyrodniczo-Historyczna w Piławie Dolnej / Přírodní a historická stezka v Dolní Pilavě
Stawy w Piławie Dolnej / Rybníky v Dolní Pilavě
Pomost przy stawie w Piławie Dolnej / Kladka u rybníku v Dolní Pilavě
Czerwony pałac w Piławie Dolnej / Červený palác v Dolní Pilavě
Kościół pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej / Kostel svaté Kateřiny Alexandrijské
Kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny / Kostel Narození Nejsvětější Panny Marie

61 | DOBROCIN
Dobrocin – wieś bajek i legend / Dobrocin – Vesnice pohádek a pověsti
Zespół pałacowo-parkowy w Dobrocinie/ Palácový a parkový soubor v Dobrocinu
Kościół pw. św. Piotra i Pawła w Dobrocinie / Kostel svatých Petra a Pavla v Dobrocinu
Gospodarstwo agroturystyczne „Marianówek"/ Agroturistický areál „Marianówek"

67 | ROZTOCZNIK
Kościół pw. św. Józefa Oblubieńca w Roztoczniku
/ Kostel svatých Josefa snoubence Panny Marie v Roztočníku
Zespół pałacowo-parkowy w Roztoczniku / Palácový a parkový soubor v Roztočníku

71 | UCIECHÓW
Uciechów – wioska dobrego humoru / Útěchov – Vesnice dobré nálady
Pole do minigolfa / Minigolfové hřiště
Park pod Uciechowską Lipą w Uciechowie / Park pod utěchovskou lípou v Utěchově
/ Kościół pw. św. Bartłomieja / Kostel svatého Bartoloměje
Kapliczka morowego powietrza w Uciechowie / Kaple morového vzduchu v Utěchově

77 | MYŚLISZÓW

78 | WYDARZENIA CYKLICZNE
„Bukowińskie Spotkania" / „Bukovinská setkání"
Spotkania z kulturą i historią na zamku w Owieśnie
Setkání s kulturou a dějinami u hradu Ověsno
Festiwal Słoików / Festival zavařenin (resp. sklenic)
Dożynki Gminy Dzierżoniów / Dožínky Obce Dzieržoniów

83 | DOLNA CZERMNA / DOLNÍ ČERMNÁ

88 | Krzyż pojednawczy / Smířčí kříž
89 | Góra / Hůra
90 | Góra Maryjna / Mariánská hora
91 | CRK / CRK
92 | Kościół św. Jerzego / Kostel sv. Jiří
93 | Ośrodek Zdrowia i Sportu / Areál zdraví a sportu
94 | Rynek / Náměstí
95 | Staw hodowlany / Rybník
96 | Muzeum radioodbiorników / Muzeum rádií
97 | Muzeum przyrodnicze / Etnografické muzeum
97 | Muzeum etnograficzne / Přírodovědné muzeum
98 | Płyty pamiątkowe upamiętniające słynnych mieszkańców
/ Pamětní desky slavných rodáků (Vincenc Junek Jindřich Štýrský)

100 | WYDARZENIA CYKLICZNE
Dzień z sąsiadami / Den se sousedy
Podróż przez bajkowy las / Pochod pohádkovým lesem
Kto się bawi, ten się nie złości / Kdo si hraje, nezlobí
Bieg przez Czerwone wzgórze / Běh přes Červený vrch
Dni Czermnej / Čermenské slavnosti

GMINA DZIERŻONIÓW

– stąd jestem,
tu mieszkam, tu chcę żyć

OBEC DZIERŽOŇOV

– odsud pocházím,
zde bydlím, zde chci žít

Gmina Dzierżoniów to podgórska okolica, która rozciąga się od malowniczych Gór Sowich, poprzez pełne przyrodniczych skarbów Wzgórza Kiełczyńskie, aż po tajemniczy Masyw Ślęży. W skład gminy wchodzi 15 sołectw. Tutaj ludzie żyją, w odróżnieniu od miasta, mając czas na przyjrzenie się porom roku, spotkanie się i porozmawianie.

Obszar gminy to 141 km². Przez jej tereny przebiega rowerowy „Bursztynowy Szlak" czyli międzynarodowa trasa EuroVelo 9, łącząca Bałtyk z Morzem Śródziemnym.

Gmina Dzierżoniów słynie z niezwykle gościnnych mieszkańców, którzy kreują unikalne i naturalne produkty lokalne, rozwijają turystykę, chronią i promują kulturowe dziedzictwo oraz dbają o poprawę jakości i estetyki wsi. To oni tworzą wizerunek swoich miejscowości, traktując je jak swoje miejsce na ziemi.

Na turystów czekają tu przepiękne widoki, bliski kontakt z naturą i miejsca cenne historycznie. Ci aktywni z pewnością chętnie skorzystają z ofert wsi tematycznych i edukacyjnych gier terenowych.

Odkryj gminę Dzierżoniów!

Obec Dzieržoňov je krajinou v podhůří, která se táhne od malebných Sovích hor, skrz bohaté na přírodní poklady Kielčinské kopce, až po tajuplný masiv hory Slenza. Součástí obce je 15 vesnic. Zde žijí lidé, kteří oproti městu, mají čas podrobněji studovat roční období, setkat se a promluvit.

Katastr obce má plochu 141 km². Tímto územím probíhá cyklistická stezka „Jantarová stezka", tj. mezinárodní trasa EuroVelo 9, spojující Baltské moře se Středozemním mořem.

Obec Dzieržoňov proslulá hostinností svých obyvatel, kteří vytváří unikátní a přírodní místní produkty, rozvíjí cestovní ruch, chrání a propagují kulturní dědictví a pečují o zlepšení kvality a vzhledu vesnice. Pravě oni vytváří raz svých obcí, přistupují k nim jako ke svému místu na zemi.

Návštěvníky, zde čeká nádherná krajina, přímý styk s přírodou a významná historická místa. Ti aktivnější určitě rádi využijí tematickou nabídku vesnic a naučné terénní hry.

Odhalte obec Dzieržoňov!

JĘDRZEJOWICE

Jędrzejowice powstały nieco później niż okoliczne wsie gminy Dzierżoniów. Początkowo był tu jedynie folwark (1625 r.). W okresie wojen śląskich i po nich we wsi mieszkało 14 zagrodników, 10 chałupników i 3 rzemieślników, a majątek wyceniano na 8995 talarów. W 1901 r. Jędrzejowice wchodziły już w skład majoratu Żelazna w okręgu kłodzkim, do którego należał także Kiełczyn i Tuszyn. Ostatnią właścicielką dóbr rycerskich w Jędrzejowicach była Ingeborga von Davier, z domu Löbbecke.

Jędrzejowice leżą w otulinie Ślężańskiego Parku Krajobrazowego pomiędzy Wzgórzami Kiełczyńskimi od strony zachodniej a Masywem Ślęży po stronie wschodniej, u podnóża Masywu Raduni.

Obecnie w Jędrzejowicach rowerzyści mogą zatrzymać się na miejscu postojowym EuroVelo EV9 "Słoneczna Przystań", a na pstrąga i grilla zaprasza gospodarstwo nad stawami, natomiast u podnóża wzniesień powstało pole golfowe.

Jedřejovice vznikly o trochu později než okolní vesnice spadající pod obec Dzierżoňov. Ze začátku byl zde jen statek (rok 1625). Během slezských válek a po jejích ukončení ve vesnici bydlelo 14 sedláků, 10 chalupníků a 3 řemeslníků, a majetek byl oceňován na 8995 tolarů. V roce 1901 Jedřejovice spadaly pod majorát Železná v kladském území, zahrnující majetky v Kělčinu a Tušinu. Poslední majitelkou rytířského statku v Jedřejovicích byla Ingeborga von Davier, z domu Löbbecke.

Jedřejovice jsou obklopené Slenzanskou chráněnou krajinnou oblastí mezi Kělčinskými kopcemi ze západu a Masivem hory Slenza na východní straně, v předhůří Masivu hory Raduně.

Dnes mohou cyklisté v Jedřejovicích se zastavit na odpočívadle EuroVelo EV9 "Slunečný přístav", na pstruha a gril zvou hostince u rybníků, a na území pod kopečky vzniklo golfové hřiště.

Gospodarstwo Agroturystyczne „U Krzysztofa”
Jędrzejowice

Gospodarstwo Agroturystyczne z pięknym łowiskiem znajdujące się w Jędrzejowicach – miejscowości leżącej na południowy-zachód od Ślęży, pomiędzy Wzgórzami Kiełczyńskimi a Masywem Ślęży, w otulinie Ślężańskiego Parku Krajobrazowego.

Doskonałe miejsce dla turysty szukającego chwili wytchnienia w sąsiedztwie sosnowych lasów i pól.

Agroturistický areál „U Krzysztofa”
v Jedrzejowicích

Agroturistický areál s krásným lovištěm v Jedrzejowicích – vesnice nacházející se jihozápadně od hory Slenzy, mezi Kielčinskými kopcemi a Masivem hory Slenza, obklopena Slenzanskou chráněnou krajinnou oblastí.

Perfektní místo pro turisty pátrající po oddechu u borovicového lesa a polí.

Gospodarstwo Agroturystyczne „U Krzysztofa”
Agroturistický areál „U Krzysztofa”

Józef Hohol
Jędrzejowice 5 ▪ 58-203 Dzierżoniów
http://agrokrzysztof.pl

Skwerek „Słoneczna Przystań”
w Jędrzejowicach

Budowa innowacyjnego skweru dla rowerzystów to wiele miesięcy pracy społeczności lokalnej oraz studentów z Klubu Innowatora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. „Słoneczna Przystań” jest przede wszystkim miejscem odpoczynku i przystanią dla rowerzystów. W dniu otwarcia „Przystani” jej twórcy wyrazili jednak nadzieję, że stanie się ona również unikalną przestrzenią spotkań społeczności lokalnej. W 2015 r. „Słoneczna Przystań” została doceniona w organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego konkursie „Piękna Wieś Dolnośląska”. Inicjatywa mieszkańców Jędrzejowic zajęła III miejsce w kategorii „Najlepsze przedsięwzięcie odnowy wsi”.

Rekreační areál „Slunečný přístav”
v Jedrzejowicích

Stavba inovativního rekreačního areálu pro cyklisty je výsledkem mnoha měsíců práce místní společnosti a studentů Spolku inovátorů Přírodovědecké univerzity ve Vratislavi. „Slunečný přístav” je především místem odpočinku a přístavem pro cyklisty. V den otevření „Přístavu” jeho zřizovatelé vyjádřili přání, aby se toto místo stalo také unikátním prostorem pro setkávání místních obyvatel. V roce 2015 „Slunečný přístav” byl vyznamenán ve vyhlášené Maršálským úřadem Dolnoslezského kraje soutěži „Krásná Dolnoslezská vesnice”. Iniciativa obyvatel Jedrzejowic získala třetí místo v kategorii „Nejlepší aktivita obnovy vesnice”.

Gorko Golf & Country Club

Malowniczo położone u stóp góry Ślęży pole golfowe, to idealne miejsce do wypoczynku. Do dyspozycji gości są profesjonalnie przygotowane dziewięciodołkowe pole golfowe, korty tenisowe oraz jazda konna. Na miejscu działa Akademia Golfa, w której instruktorzy udzielają lekcji indywidualnych i grupowych.

Malebně situované u svahu hory Slenza golfové hřiště, je ideálním místem pro odpočinek. K dispozici návštěvníků je profesionálně připravené devítijamkové golfové hřiště, tenisové kurty a vyjížďky na koních. Na místě je Akademie Golfu, kde instruktoři zajišťují individuální a skupinovou výuku hry.

Jędrzejowice 20 ▪ 58-203 Jędrzejowice
tel. +48 514 255 974 ▪ +48 74 85 05 974
biuro@gorkogolf.pl
www.gorkogolf.pl

KSIĄŻNICA

Wieś położona u podnóża Wzgórz Kiełczyńskich, których najwyższy szczyt to Szczytna (466 m n.p.m.). Utworzył ją w 1282 r. książę Bolko świdnicki i nadał ją w uposażenie kościołowi w Kiełczynie. Kolejna wzmianka o wsi pojawia się w 1388 r. a dotyczy umów sprzedaży: 5,5 marki czynszu z Książnicy, zawarta między Andrasem Volyserem a Niclosem Jaryschowem oraz 4 łanów ziemi zawarta pomiędzy Waltherem i Franczko Kitschlederem. W XIV wieku została podzielona na część pańską i kościelną.

Po odzyskaniu tych terenów przez Polskę w 1945 r., jednymi z pierwszych osadników byli mieszkańcy wsi Boków (woj. Kieleckie) spalonej przez hitlerowców. W 1947 r. wieś otrzymuje nazwę obowiązującą do dzisiaj – Książnica.

Vesnice pod Kělčinskými kopcemi, ze kterých nejvyšší je Szczytna (466 m. n. m.).

Byla zřízená v roce 1282 knížetem Bolkem svidnickým, který tento majetek předal kělčinské církvi. Další zmínka o vesnici pochází z roku 1388 a týká se prodejních smluv: 5,5 marky nájemného z Ksiažnice, uzavřené mezi Andrasem Volyserem a Niclosem Jaryschowem a 4 lánů půdy uzavřené mezi Waltherem a Franczko Kitschlederem. Ve 14. století byla rozdělená na církevní a pánskou část.

Po získání zpět Polskou tohoto území v roce 1945, mezi prvními osadníky byli obyvatelé vesnice Bokow (Kělecký kraj) vypálené fašisty. V roce 1947 vesnice získala název, který platí do dnes – Książnica.

KIEŁCZYN

Miejscowość wzmiankowana w 1239 r. jako Colcim. W źródle z 1364 r. wymieniona pod nazwą Kelczchin. Pierwsza wzmianka w kronikach odnosząca się do Kiełczyna pochodzi z 1239 r. Kiełczyn nigdy nie należał do wielkich, bogatych wsi. Pierwszy kościół został wzniesiony prawdopodobnie przez księcia Bolka świdnickiego w XIII w.

W 1759 r. wieś odwiedził król pruski Fryderyk II Wielki. W XIX wieku miejscowość stała się ośrodkiem tkactwa rzemieślniczego. Działało tu 18 warsztatów tkackich lnianych oraz 16 wełnianych. W 44 domach mieszkały 363 osoby. W XIX w. następuje upadek tkactwa chałupniczego na rzecz rozwoju przemysłu tekstylnego w Bielawie, Pieszycach i Dzierżoniowie. W konsekwencji zachodzących przemian Kiełczyn zaczął się rozwijać w obszarze turystyki. Pamiątką po tym jest ustawiony w 1909 r. obelisk poświęcony doktorowi Winklerowi, który był propagatorem lokalnej turystyki i również zaprojektował wieżę widokową na Wielkiej Sowie. Po zakończeniu I Wojny Światowej we wsi ustawiono pomnik pamięci poległych, zaprojektowany przez P. Schulza, który w 1925 r. został uznany za najpiękniejszy z pomników pamięci. W 1941 r. wieś liczyła 351 mieszkańców.

W 1945 r. miejscowość znalazła się na terytorium Polski, nazwę zmieniono na Kielczyn, a proboszczem został pochodzący z tej wsi ksiądz Jan Melc. W 1947 r. nazwę wsi zmieniono na obecną.

Vesnice, o které se psalo v roce 1239, jako o vesnici Colcim. Ve zdrojích z roku 1364 se uvádí pod názvem Kelczchin. První zmínka v dějepisných knihách tykajících se Kělčinu z roku 1239 uvádí, že vesnice nikdy nebyla velká, nebo bohatá. První kostel postavil pravděpodobně kníže Bolek svidnický ve 13. století.

V roce 1759 vesnici navštívil pruský král Fridrich II. Veliký. V 19. století se obec stala střediskem řemeslnického tkalcovství. Bylo zde aktivních 18 tkalcovských dílen zpracovávajících len a 16 vlnu. Ve 44 domech bydlelo 363 osob. V 19. století následuje pád řemeslnických dílen a rapidní rozvoj zaznamenávají textilní průmyslové závody v Bělavě, Pěšicích a Dzierżoňově. V důsledku změn se Kělčin začal vyvíjet směrem k turistice. Na památku těchto změn byl v roce 1909 postaven obelisk, kterého účelem je připomínat osobu doktora Winklera, propagátora místního cestovního ruchu a navrhovatele rozhledny na Velké sově. Po ukončení I. Světové války byl ve vesnici postaven památník padlým, navržený P. Schulzem, který od roku 1925 je považován za nejkrásnější památník. V roce 1941 ve vesnici žilo 351 obyvatel.

V roce 1945 se vesnice ocitla na území Polska, a její název byl pozměněn na Kielczyn, farářem zůstal kněz Jan Melc, původem z této vesnice. V roce 1947 byl název pozměněn na dnešní.

Pomnik pamięci poległych podczas I wojny światowej

Obelisk poświęcony doktorowi Winklerowi na trasie ścieżki Wzgórza Kiełczyńskie

Jan Melc (1884-1957)

proboszcz kiełczyński (1941-1957). Organizator i wybitny działacz Polsko-Katolickiego Towarzystwa Szkolnego na Śląsku Opolskim. Więzień gestapo we Wrocławiu. W obozie koncentracyjnym w Buchenwaldzie zwany „śląskim świętym".

Jan Melc (1884-1957)

kělčinský farář (1941-1957). Organizátor a vynikající aktivista Polsko-katolického školního sdružení na opolském Slezsku. Vězněn gestapem ve Vratislavi. V koncentračním táboru v Buchenwaldu mu říkali „slezský svatý".

Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej

Dom maryjny, położony na Wzgórzach Kiełczyńskich, to przepiękna świątynia z kamienia łamanego, utrzymana w gotyckim stylu. Biel jej murów wyraźnie zaznacza się na ciemniejszym tle okolicznej zieleni.

Pierwotna świątynia w Kiełczynie wybudowana została w latach 1230-1240, prawdopodobnie z drewna. Obecny kościół pochodzi z XV i XVI w., a wybudowany został z fundacji księcia Bolka I Jaworskiego. Ostatnią przebudowę przeprowadzono w latach 60. XX w. Na szczególną uwagę zasługuje barokowy ołtarz główny, ambona z rzeźbami, obraz Boga Ojca z XVIII w. oraz kamienna chrzcielnica. Niestety, słynąca z cudów gotycka figurka Matki Bożej Łaskawej z Dzieciątkiem została skradziona. Obecnie w sanktuarium znajduje się wierna kopia rzeźby.

Chrám panny Marie milostné

Dům Panny Marie, na Kělčinských kopcích, je překrásným chrámem ze štípaného kamene, udržovaným v gotickém slohu. Bílá omítka na zdech je dominantou, jinak tmavě zeleného pozadí tvořeného okolními lesy.

Původní svatyně v Kělčinu byla postavena v letech 1230-1240, pravděpodobně ze dřeva. Dnešní kostel pochází z 15. a 16. století, a byl postaven díky finanční podpoře knížete

Bolka I. Javorského. Poslední přestavba byla provedena v 60. letech 20. století. Pozornost si zaslouží zejména barokní hlavní oltář, ambon se soškami, obraz Boha Otce z 18. století a kamenná křtitelnice. Marně bychom hledali proslulou schopností dělat zázraky gotickou figurínu Panny Marie milostné s děťátkem, jelikož náhodně zmizelá. V dnešní době je svatyně vyzdobená takřka nerozeznatelnou napodobeninou.

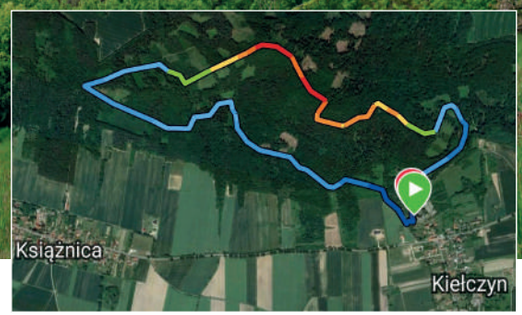

Ścieżka Edukacyjno-Przyrodnicza
„Wzgórza Kiełczyńskie”

Ścieżka przebiega przez malownicze i urokliwe Wzgórza Kiełczyńskie. Oznakowana jest białym kwadratem z zielonym ukośnym pasem. Ścieżkę wyznaczają tablice edukacyjne przedstawiające w ciekawy sposób faunę i florę tego terenu, którą stanowią częściowo rzadkie gatunki roślin objęte ochroną (jak na przykład zanokcica serpentynowa).

Ścieżka rozpoczyna się przy tablicy edukacyjnej nr 1, która stoi przy skrzyżowaniu drogi powiatowej nr 2878D z drogą prowadzącą na parking przy kościele w Kiełczynie. W tym miejscu wkraczamy na obszar Ślężańskiego Parku Krajobrazowego.

Přírodovědecká stezka
„Kielčinské kopce“

Stezka vede po malebných a půvabných Kielčinských kopcích. Je označena bílým čtvercem se zeleným šikmým pruhem. Směr stezky určují informační cedulky, které zajímavým způsobem popisují faunu a flóru tohoto území, částečně tvořenou vzácnými druhy chráněných rostlin (např. slezinník nepravý).

Stezka začíná u informační cedulky č. 1, která je u křižovatky okresní silnice č. 2878D se silnicí k parkovišti u kostela v Kělčinu. Zde vstupujeme na území Chráněné krajinné oblasti Slenza.

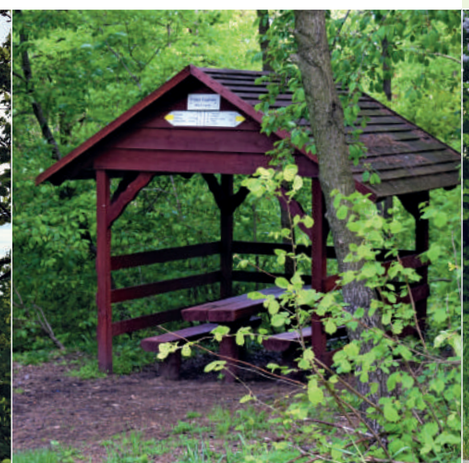

Pałac w Kiełczynie z Izbą Regionalną

PAŁAC W KIEŁCZYNIE

Początki pałacu w Kiełczynie sięgają połowy XVII wieku. Około 1730 roku pałac został przebudowany. Kolejne przekształcenia miały miejsce na zlecenie Karla von Löbbecke w latach 1860-1870.

Sama miejscowość Kiełczyn była z kolei wzmiankowana już w 1239 roku jako Colcim.

Około 1858 roku majątek nabył Karl von Löbbecke. Przed 1894 rokiem majątek otrzymał w spadku Hugo von Löbbecke z Żelazna koło Kłodzka. Po śmierci Hugona von Löbbecke włości w Żelaznie i Kiełczynie odziedziczył Siegfried von Löbbecke.

Siegfried von Löbbecke utworzył majorat Żelazno obejmujący w powiecie dzierżoniowskim majątki w Jędrzejowicach, Kiełczynie i Tuszynie. Pozostał jego właścicielem przynajmniej do 1930 roku.

W 1930 roku dobra w Kiełczynie dzierżawił Fritz Günther von Tschirschky und Bögendorff. Wywodził się on ze śląskiego rodu szlacheckiego von Tschirschky. Urodził się 4 lipca 1900 roku w pałacu w Kobylej Głowie. Ożenił się w 1921 z Marią von Löbbecke, która wniosła do posagu posiadłość Kiełczyn (która stała się później posiadłością rodzinną). W okresie międzywojennym utrzymywał bliskie kontakty z synem cesarza Wilhelma II. Osobiście był zwolennikiem monarchii i stanowczo odrzucał nacjonalizm socjalistyczny.

Po zakończeniu drugiej wojny światowej posiadłość w Kiełczynie przejęło państwo polskie.

Od 2014 r. gmina Dzierżoniów, jako właściciel nieruchomości, przy udziale środków zewnętrznych, podejmowała szereg działań zmierzających do tego aby obiekt odzyskał swój dawny blask.

Fritz Günther von Tschirschky

Obecnie obiekt jest centrum spotkań społeczności lokalnej. Odbywają się tu koncerty, wydarzenia kulturalne oraz spotkania tematyczne. W pałacu znajduje się sala konferencyjna, punkt biblioteczny oraz Izba Regionalna.

Palác v Kielčinu s Regionální pamětní místnosti

PALÁC V KIELČINU

Historie paláce v Kielčinu sahá až na polovinu 17. století. Přibližně roku 1730 palác byl přestavěn. Další přestavby byly provedeny na objednávku Karla von Löbbecke v letech 1860-1870.

O samotné obci Kielčin se psalo už v roce 1239, jako o vesnici Colcim.

Přibližně v roce 1858 majetek koupil Karl von Löbbecke. Před rokem 1894 majetek zdědil Hugo von Löbbecke ze Železné u Kladska. Po smrti Hugona von Löbbecke jmění v Železné u Kladska zdědil Siegfried von Löbbecke.

Siegfried von Löbbecke zřídil majorát Železná zahrnující majetky v Jedřejovicích, Kělčinu a Tušinu v dzierżoňovském okrese. Zůstal jeho majitelem minimálně do roku 1930.

V roce 1930 jmění v Kělčinu pronajal Fritz Günther von Tschirschky und Bögendorff. Pocházel ze slezské šlechtické rodiny von Tschirschky. Narodil se 4. července 1900 v paláci v Kobylé Hlavě. V roce 1921 si vzal Marii von Löbbecke, která k jmění přidala usedlost Kělčin (který následně byl rodinným velkostatkem). V meziválečném období udržoval blízký styk se synem císaře Wilhelma II. Osobně byl zastáncem monarchie a otevřeně vystupoval proti socialistickému nacionalismu.

Po ukončení druhé světové války velkostatek v Kělčinu převzal polský stát.

Od roku 2014 obec Dzierżoňov, která je majitelem této nemovitosti, díky podpoře z externích zdrojů zahájila mnoho aktivit směřujících k obnovení původního lesku budovy.

Objekt je dnes využíván místní komunitou k pořádání schůzí. Konají se zde koncerty, kulturní akce a tematické schůze. V paláci je konferenční místnost, oddělení knihovny a Regionální pamětní místnost.

Pałac w Kiełczynie
Kiełczyn 13 ▪ 58-207 Tuszyn

IZBA REGIONALNA

W Izbie Regionalnej eksponowane są zbiory pokazujące historię mieszkańców gminy Dzierżoniów, dawne rzemiosła oraz codzienne życie na wsi. Zbiory stanowią głównie pamiątki rodzinne oraz rzeczy ofiarowane jako darowizny. Oprócz sprzętów niezbędnych w codziennym użytkowaniu, w Izbie znajduje się oryginalne zbiory starych dokumentów, gazet i książek.

Izba utworzona została dzięki zaangażowaniu i wsparciu Pana Janusza Głoda – nauczyciela historii oraz pasjonata dziedzictwa kulturowego naszego regionu.

REGIONÁLNÍ PAMĚTNÍ MÍSTNOST

V Regionální pamětní místnosti je shromážděná sbírka předmětů ukazujících dějiny obyvatel obce Dzierżoňov, dobová řemesla a každodenní venkovský život. Sbírka je tvořena většinou rodinnými památky a darovanými předměty. Kromě nezbytných každodenních zařízení, je v této pamětní místnosti shromážděná originální sbírka dobových dokladů, novin a knih.

Pamětní místnost vznikla díky podpoře a nasazení Pana Janusza Gloda – učitele dějepisu a nadšeného milovníka kulturního dědictví našeho regionu.

TUSZYN

Wioska swoją świetność przeżywała w wiekach XV-XVIII, kiedy terenami tymi władała rodzina von Heide, po której pozostał barokowy pałac. Z jej inicjatywy też, w roku 1742 powstała we wsi szkoła ewangelicka, a w roku 1744 poświęcono ewangelicki dom modlitwy jeden z pierwszych w okolicy po wcieleniu Śląska do Prus. Dom modlitwy nie dotrwał do naszych czasów. W roku 1874 stanęła na jego miejscu neogotycka świątynia ewangelicka, która po latach stała się kościołem katolickim. Obecnie jest to kościół filialny probostwa w Kiełczynie pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa. W odrestaurowanym pałacu swoja siedzibę ma szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II.

Vesnice prožívala své zlaté období v 15. a 18. století, kdy nad územím vládla rodina von Heide, po které zbyl barokní palác. Její členové zřídili v roce 1742 evangelickou školu, a v roce 1744 byl vysvěcen evangelický modlitební dům, který byl prvním v okolí po zařazení Slezka do Prus. Modlitební dům nedočkal naše doby. V roce 1874 byl na jeho místě postaven novogotický evangelický chrám, který po mnoha letech byl přeměněn na katolický kostel. Dnes to je filiální kostel Nejsvětějšího Srdce páně v rámci farnosti v Kělčinu. Ve čerstvě zrekonstruovaném paláci sídlí základní škola Jana Pavla II.

Tuszyn 47 ▪ 58-207 Tuszyn

Zespół pałacowo-parkowy w Tuszynie

Początki pałacu w Tuszynie sięgają epoki renesansu i nie jest wykluczone, że umieszczona na portalu data 1609 r. jest datą wzniesienia w tym miejscu renesansowego dworu szlacheckiego, który najprawdopodobniej obejmował dzisiejsze wschodnie skrzydło pałacu. Obiekt został przebudowany na przełomie XVII i XVIII w., kiedy to zyskał barokowy styl.

W odrestaurowanym pałacu swoja siedzibę ma Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II.

Palácový a parkový soubor v Tušině

Historie paláce v Tušinu sahá až na renesanci a není vyloučeno, že umístěné na vstupním portálu datum 1609 je zároveň rokem postavení zde renesančního šlechtického dvorce, který nejpravděpodobněji zahrnoval dnešní východní křídlo paláce. Objekt byl přestavěn na zlomku 17. a 18. století, kdy získal barokní vzhled.

Ve čerstvě zrekonstruovaném paláci sídli základní škola Jana Pavla II.

Tuszyn 47 ▪ 58-207 Tuszyn

Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Poznajemy gatunki drzew liściastych i iglastych” w Tuszynie

Ścieżka powstała w zabytkowym parku przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Tuszynie. Na całej długości ścieżki umieszczono tabliczki opisujące gatunki drzew rosnące w parku. Wśród nich wyróżnia się wiekowa lipa o imieniu Gracja – pomnik przyrody. Na odwiedzających czekają także tablice edukacyjne umożliwiające utrwalenie zdobytej wiedzy w formie zabawy. Ścieżka powstała w ramach trzeciego epizodu projektu edukacyjnego „Młodzi Przyjaciele Drzew” dofinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

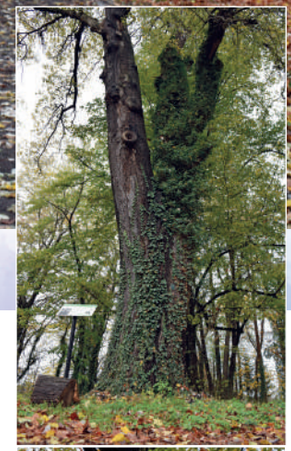

Přírodně naučná stezka „Poznáváme druhy listnatých a jehličnatých stromů" v Tušinu

Stezka vznikla v historickém parku u Základní školy Jana Pavla II. v Tušinu. Po celé délce stezky byly umístěny cedulky s popisem druhů stromů rostoucích v parku. Mezi ostatními stromy vyniká velmi stará lípa jménem Grácie – památný strom. Návštěvnici zde najdou také naučné cedule, které umožní zapamatování získaných znalostí prostřednictvím zábavy. Stezka vznikla v rámci třetí kapitoly naučného projektu „Mládí přátelé stromů" podpořeného z prostředků Krajského fondu pro ochranu životního prostředí a vodního hospodářství ve Vratislavi.

Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa

Kościół został wybudowany w 1900 r. i obecnie służy parafii katolickiej w Kiełczynie. Obiekt ten jest okazałą, 3-nawową neoromańską budowlą murowaną z cegły, nieotynkowaną.

Kostel Nejsvětějšího Srdce páně

Kostel byl postaven v roce 1900 a dnes je využíván katolickou farou v Kělčinu. Objekt je úchvatnou, 3lodní novorománskou stavbou zděnou z cihel, neomítnutou.

WŁÓKI

Brak materiałów źródłowych uniemożliwia przedstawienie zarówno początków jak i średniowiecznych dziejów miejscowości. W XVII wieku Włóki były własnością kapituły katedralnej we Wrocławiu (Dom. – Cap. Brelsau). W 1830 roku włości we Włókach wchodziły w skład domeny królewskiej i podlegały pod urząd w Dzierżoniowie (Domain – A. Reichenbach). W 1845 roku Włóki zamieszkiwało 1175 osób, w tym 436 wyznania katolickiego. Według opisu wioski znajdowało się w niej 137 domów, ewangelicka i katolicka szkoła, dwa wiatraki, dwie gorzelnie. Po zakończeniu drugiej wojny światowej miejscowa ludność niemiecka została wysiedlona, a wspomniane wyżej dobra wraz z zabudowaniami przejęli polscy przesiedleńcy.

Kvůli chybějícím zdrojům není možné dohledat začátky a středověké dějiny vesnice. V 17. století Vlůki byly majetkem katedrální kapituly ve Vratislavi (Dom.– Cap. Brelsau). V roce 1830 jmění ve Vlůkách bylo součásti královského pozemkového majetku a spadalo pod úřad v Dzieržoňově (Domain – A. Reichenbach). V roce 1845 ve Vlůkách bydlelo 1175 obyvatel, z čeho 436 katolíků. Dle popisu ve vesnici bylo 137 baráků, evangelická a katolická škola, dva větrné mlýny, dva lihovary. Po ukončení druhé světové války místní německé obyvatelstvo bylo přesídleno, a výše zmíněný statek včetně budov převzali polští přesídlenci.

Gnejsy
we Włókach

Nieczynny poniemiecki kamieniołom, który chroniony jest jako pomnik przyrody nieożywionej. W środkowej części wyrobiska znajduje się najbardziej interesująca wychodnia skał przeobrażonych. Miejsce jest szczególnie cenne ze względu na występowanie wielu różnych tekstur migmatytów na bardzo małej powierzchni. Na początku 2016 roku rozpoczęły się intensywne prace zmierzające do przywrócenia temu miejscu jego unikatowego charakteru. Równolegle trwały prace nad stworzeniem optymalnej koncepcji zagospodarowania „Gnejsów". Pomocą w ich opracowaniu służyli m.in. studenci z Chin oraz z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Obecnie teren ten jest jednym z głównych miejsc organizacji sołeckich inicjatyw.

Ruly
ve Vlukách

Neaktivní lom zbyly po Němcích, který je chráněn jako přírodní památka neživé přírody. Uprostřed areálu povrchového lomu je nejvíce zajímavý výchoz vrstvy metamorfovaných hornin. Místo je obzvlášť cenné, díky výskytu mnoha různých textur migmatitů na velmi malé ploše. Začátkem roku 2016 se začalo intensivně myslet o vracení tomu místu unikátního rázu. Současně se pokračovalo s vytvořením optimální koncepce uspořádání areálu „Rul". Při těchto činnostech pomáhali mj. studenti z Číny a Přírodovědecké univerzity ve Vratislavi. Dnes tento areál patří mezi hlavní místa konání vesnických akcí.

Pomnik poświęcony pierwszym polskim osadnikom

autorstwa rzeźbiarza Ryszarda Makowskiego

Przed salą wiejską we Włókach znajduje się pomnik poświęcony pamięci osób przybyłych na te tereny po II wojnie światowej w ramach masowych przesiedleń. Ten monument w sposób symboliczny przedstawia postać siedzącą na walizkach. Obok niego jest ławeczka w kształcie torów kolejowych zakończona odbojnicą. Pomnik powstał w 2020 r. z inicjatywy mieszkańców sołectwa Włóki.

Památník prvním polským osadníkům

autorství řezbáře Ryszarda Makowského

Naproti vesnického společenského sálu ve Vlůkách je památník osobám, které do té lokality přijely po 2. světové válce v rámci velkého přesídlení. Tento památník symbolický znázorňuje postavu, která sedí na zavazadlech. Vedle ní je lavice ve tvaru železničních kolejí ukončených výhybkou. Památník vznikl v roce 2020 díky iniciativě obyvatel vesnice Vlůky.

MOŚCISKO

W 1341 r. następuje lokacja wsi na prawie niemieckim, jednakże uważa się, że metryka wsi jest znacznie starsza. W latach 1825-1840 następuje wyraźny rozwój wsi, a szczególnie tkactwa chałupniczego. W 1855 r. następuje budowa linii kolejowej Dzierżoniów-Świdnica czego konsekwencją jest rozpoczęcie na tych terenach eksploatacji kamienia.

W czasie II wojny światowej w 1944 r. Niemcy na terenie Mościska zakładają męski obóz pracy filia Gross Rosen.

Po odzyskaniu tych ziem przez Polskę w dawnych folwarkach utworzono Spółdzielnię Parcelacyjno-Osadniczą oraz Rolniczy Zespół Spółdzielczy i bibliotekę.

Ciekawym turystycznie miejscem w okolicach Mościska jest Wzniesienie Lelek (niem. Ruhberg, 277 m n.p.m.) – miejsce po prawej stronie drogi z Mościska do Grodziszcza z fragmentarycznie zachowanymi murami cylindrycznej studni.

Vesnice byla založena na německém právu v roce 1341, i když podle domněnek je vesnice mnohem starší. V letech 1825-1840 následuje znatelný rozvoj vesnice, zejména řemeslnického tkalcovství. V roce 1855 následuje výstavba železnice Dzierżoňov-Svidnice, čehož následkem je zahájení na tomto území těžby kamene.

V roce 1944, během 2. světové války, Němci zřizují na území Mosciska mužský pracovní tábor oddělení Gross Rosen.

Po získaní zpět toho území Polskem v areálu původního statku zřízeno Osadnické a pozemkové družstvo, Zemědělskou kooperativní skupinu a knihovnu.

Turistický zajímavým místem v okolí Mosciska je vrchovina Lelek (něm. Ruhberg, 277 m n. m.) – místo na pravé straně silnice z Mosciska do Grodziszcza s dochovanými zbytky zdi válcovité studny.

ul. Wierzbowa 16 ▪ 58-116 Mościsko
facebook.com/ostojanadmlynowka/

Ostoja nad Młynówką

Wiejskie gospodarstwo rolne z końca XIX wieku znajdujące się w Mościsku przy ulicy Wierzbowej 16. Pełni rolę zagrody edukacyjnej, w której odbywają się zajęcia dla dzieci i młodzieży. Tematyki zajęć dostarcza sama przyroda. Wśród warsztatów jest m.in. wiosenne wysiewanie nasion, sadzenie rozsady na grządkach, pranie nad rzeką, letnie sianokosy na łące czy jesienne wykopki na polu. W pracy pomagają motyki, kosze, grabie, tary i misy.

Wielką atrakcją są biegające po zagrodzie zwierzęta gospodarskie.

Chata nad Mlýnovkou

Je vesnickým zemědělským statkem z konce 19. století, který se nachází v Moscisku u ulice Wierzbowe č.p. 16. Je místem environmentální výchovy, kde se koná výuka určená zejména pro děti a mládež. Témata jednotlivých úkolů vyplývají ze samotné přírody. Mezi workshopy je mj. jarní výsev rostlin, třídění semenáčů a výsadba do řádků, praní u řeky, letní kosení trávy na seno na louce nebo podzimní vykopávání na poli. Motyky, koše, hrabě, valchy a mísy pomáhají v prací. Velkým zážitkem jsou volně pobíhající po statku hospodářská zvířata.

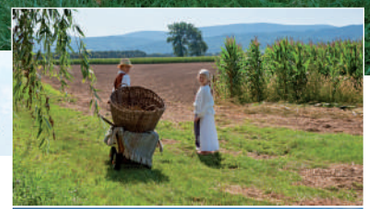

Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Mościsku

Jeden z najstarszych kościołów na Dolnym Śląsku wzmiankowany w 1268 r. W kościele, na sklepieniu prezbiterium widoczna jest gotycka polichromia z przełomu XIV/XV w., przedstawiająca Chrystusa i zwierzęta symbolizujące 4 ewangelistów. Wewnątrz obiektu zachowały się kamienne tabernakulum z 1300 r. oraz ołtarz główny z XVII wieku.

Kostel sv. Jana Křtitele v Moscisku

Jeden z nejstarších kostelů na Dolním Slezsku zmiňován poprvé v roce 1268. V presbyteriu kostela je strop s gotickou polychromií ze zlomku 14. a 15. století, která znázorňuje Krista a zvířata symbolizující 4 evangelisty. Uvnitř objektu je dochováno kamenné tabernákulum z roku 1300 a hlavní oltář z 17. století.

ul. Pocztowa 4 ▪ 58-116 Mościsko

Centrum Biblioteczno -Kulturalne

Obiekt powstał w 2013 r. i był jedną z pierwszych siedmiu tego typu inwestycji zrealizowanych w kraju. Obecnie swoją siedzibę ma tam Biblioteka Publiczna Gminy Dzierżoniów im. Władysława Reymonta. Jest to również miejsce spotkań i organizacji różnego rodzaju wydarzeń, m.in. kulturalnych i edukacyjnych. Inwestycja została zrealizowana w ramach Rządowego Programu „Kultura +".

Kolejowa 12b ▪ 58-116 Mościsko
www.bibliotekamoscisko.pl

Středisko knihovnických a kulturních služeb

Objekt vznikl v roce 2013 a patřil mezi první ze sedmi toho typu investic realizovaných v zemi. Současně v budově své sídlo má zřízená obcí Dzierżoňov Veřejná knihovna Władysława Reymonta. Je to také místo schůzi a organizace různých typů událostí, mj. kulturních a vzdělávacích. Investice byla uskutečněná v rámci Programu vlády „Kultura +".

Stawy w Mościsku

Teren przy stawach stanowi centrum integracji społeczności lokalnej i jest atrakcyjny dla przyjezdnych, zwłaszcza w okresie od wiosny do jesieni. W 2018 r. powstała tam wiata, która obecnie spełnia kilka funkcji: może być m.in. miejscem odpoczynku czy organizacji imprez plenerowych. W pobliżu znajduje się grill i miejsce na ognisko. Na budowę wiaty Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi „Przystań Mościsko" otrzymało dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Rybníky v Mostisku

Území u rybníků je střediskem integrace místní komunity a je lákadlem pro návštěvníky, zejména od jara až do podzimu. V roce 2018 vzniklo zde přístřeší, které dnes plní několik funkcí: může se zde např. odpočívat nebo pořádat venkovní akce. Poblíž je místo pro grilování a místo pro ohniště. Sdružení vývoje a propagace vesnice „Přístav Moscisko", obdrželo na výstavbu přístřešku dotaci z Programu rozvoje venkova na období 2014-2020.

NOWIZNA

Pierwsza wzmianka o Nowiźnie, nazywanej wcześniej Noam Villam, pochodzi z wystawionego 8 września 1292 roku w Krzeszowie dokumentu Bolka I Świdnickiego, który dotyczył założenia i uposażenia klasztoru cystersów w tej miejscowości.

Pod koniec XVIII wieku miejscowość zamieszkuje 341 osób, a we wsi znajdują się: 3 folwarki, 2 młyny wodne, kościół, szkoła i plebania. Ciekawostką jest, że w czasie wojny Napoleona z wojskami prusko-rosyjskimi, podczas zawieszenia broni w lecie 1813 r., pałac w Nowiźnie był kwaterą główną króla pruskiego Fryderyka Wilhelma III.

První zmínka o vesnici Novizna, původně známé jako Noam Villam, ochází z dokumentu vystaveného 8. září 1292 v Křešově Bolkem I. Svídnickým, který se týkal zřízení a výdělků cisterciáckého kláštera na území této vesnice.

Koncem 18. století ve vesnici bydlelo 341 osob, a návsi byly: 3 statky, 2 vodní mlýny, kostel, škola a fára. Zajímavou skutečnosti je, že během války Napoleona s armádami Ruska a Pruska, se palác v Novizně po vyhlášení klidu zbraní v letě roku 1813, stál hlavním sídlem pruského krále Fridricha Viléma III.

„Park dobrych nowin” w Nowiźnie

Miejsce spotkań społeczności lokalnej. Ze względu na położenie w pobliżu zabytkowego pałacu, kościoła z XIV w. i pomnika przyrody „Topolanka” teren stanowi wyjątkową atrakcję turystyczną. W 2018 r. powstała tam wiata, która obecnie spełnia funkcje rekreacyjne i turystyczne. Na budowę wiaty Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi „Przystań Mościsko” otrzymało dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W tym samym roku Stowarzyszenie „Nasza Nowizna” pozyskało środki na montaż tablic edukacyjnych na terenie parku.

„Park dobrých zprav” v Novizně

Prostor pro setkávání místních obyvatel. Díky svému umístění poblíž historického paláce, vedle kostela z 14. století a památného stromu „Topolánka” je tento areál výjimečným turistickým lákadlem. V roce 2018 vzniklo zde přístřeší, které dnes plní rekreační a turistické funkce. Sdružení vývoje a propagace vesnice „Přístav Moscisko”, obdrželo na výstavbu přístřešku dotaci z Programu rozvoje venkova na období 2014-2020. Ve stejném roce Sdružení „Naše Novizna” získalo dotaci na montáž naučných tabulek v areálu parku.

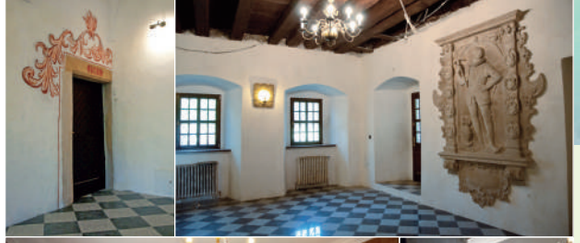

Pałac
w Nowiźnie

Pałac w Nowiźnie powstał XVI w., o czym ma świadczyć wyryta na nadprożu w najstarszej części pałacu data – 1565 r. Pałac był wielokrotnie przebudowywany, a jego obecny kształt pochodzi z przełomu XIX i XX wieku. Przez te wszystkie lata miał wielu właścicieli z rodów szlacheckich.

W 1945 r. pałac zajęli żołnierze radzieccy, którzy stacjonowali tam półtora roku. Pozostawili po sobie puste komnaty i dokładnie przekopany w poszukiwaniu skarbów park. W 1987 r. Maria Szczepańska, z domu Wyspiańska, otrzymała pałac na własność tytułem odszkodowania za majątek utracony na wschodzie. Zapisała budynek w testamencie swojej wnuczce Alicji Pasiece.

W 2007 roku Alicja Pasieka sprzedała pałac obecnemu właścicielowi, który powoli doprowadza budynek do dawnej świetności.

Palác
v Novizně

Palác v Novizně vznikl v 16. století, co pravděpodobně potvrzuje datum 1565, vyryté na překladu v nejstarší částí paláce. Palác byl mnohokrát přestavovaný, a jeho dnešní vzhled pochází ze zlomku 19. a 20. století. Po celou tu dobu měl mnoho vlastníků ze šlechtických rodin.

V roce 1945 palác obsadili ruští vojáci a zdrželi se v něm přes rok a půl. Nechali za sebou

prázdné místností a rozkopanou při hledání pokladu palácovou zahradu. V roce 1987 Marie Štěpánská, z domu Vyspianská, obdržela palác jako odškodné za majetek na východu Polska, o který přišla. Ve své závětí zanechala budovu své vnučce Alici Pasieka.

V roce 2007 Alice Pasieka prodala palác dnešnímu majiteli, který postupně vrací budově původní krásu.

Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusowego

Kościół pw. Najświętszego Serca Jezusowego pochodzi z okresu późnego średniowiecza – XV wiek, rozbudowany został w 1614. Jest to budynek jednonawowy z wieżą i prezbiterium o sklepieniu krzyżowo-żebrowym.

Kostel Nejsvětějšího Srdce páně

Kostel Nejsvětějšího Srdce páně pochází z doby pozdního středověku – 15. století, v roce 1614 byl přestavěn a rozšířen. Je to jednolodní budova s věží a presbyterium zaklenutá žebrovou klenbou.

ul. Mostowa ▪ 58-116 Nowizna

OWIESNO

Pierwsza wzmianka o wsi „Ovesnovo" pochodzi z 1260 r. i widnieje na dokumencie mówiącym o przekazaniu dochodów cystersom. Pojawiająca się nieco później nazwa niemiecka „Habendorf" była tłumaczeniem nazwy polskiej.

Niektórzy wiążą początki wsi z legendą o Tatarach, którzy po wygranej bitwie na Legnickim Polu oblegli zamek w Owieśnie, w którym schroniła się cała ludność. Gdy oblężenie się przeciągało, a obrońcom zagroził głód, ostatni kawałek mięsa, jaki mieli porwał przypadkiem pies i uciekł z nim przed mury. Gdy Tatarzy ujrzeli, że psy jedzą mięso, uznali, że jest tam żywności pod dostatkiem i odstąpili od oblężenia.

Właścicielami wsi przez długi czas był ród Pogorzelów – jeden z najbardziej wpływowych na Śląsku. Pierwszym znanym członkiem rodu wymienionym jako „Pan z Owiesna" był Jarosław (1293). Wieś i zamek należały do Pogorzelów aż do XVI w. i stanowiły ich gniazdo rodowe. Nie byli to jednak jedyni właściciele. Na początku XIV w. część wsi stała się własnością rodu von Logau. Książę Bolko II ziębicki przkazał rycerzowi Arnoldowi z Pieszyc Górny Folwark z 14 łanami w Habendorf.

Owiesno zaznaczyło się w historii Śląska jedną ze znaczących bitew, gdy w czasie wojny siedmioletniej w XVIII w. książę pruski Friedrich II walczył z austriacką cesarzową Marią.

První zmínka o vesnici „Ovesnovo" pochází z roku 1260 a je uvedena na dokumentu popisujícím převod příjmů cisterciáckému řádu. O trochu později se objevuje německý název „Habendorf", který byl překladem z polštiny.

Někteří spojují začátek vesnice s pověstí o Tatarech, kteří po vítězství ve válce na Lehnickém poli obléhali hrad v Ověsnu, kde se skrylo celé obyvatelstvo vesnice. Obléhání se protáhlo, a poslední kus masa, který znamenal brzký příchod hladomoru, ukradl pes a utekl s ním před opevnění. Jakmile Tataři zjistili, že psi z hradu jedí maso, řekli si, že uvnitř je dostatek jídla a od dalšího obléhání upustili.

Dlouhou dobu byla majitelem vesnice rodina Pohořelův – jedna z nejvlivnějších rodin na Slezsku. První známým členem rodiny byl Jaroslav, popisován jako „Pán z Ověsna" (1293). Vesnice a hrad patřila Pohořelům do 16. století a byla jejích rodinným sídlem. Nebyli jedinými majiteli. V počátcích 14. století část vesnice získala rodina von Logau. Kníže Bolko II. Minstrberský předal rytíři Arnoldu z Pěšic Horní statek, včetně 14 lánů ve vesnici Habendorf.

Do dějin Slezska se Ověsno zapsalo hlavně kvůli významnému střetu z 18. století, kdy během sedmileté války pruský kníže Fridrich II. válčil s rakouskou císařovnou Marií.

www.owiesno.com

Ruiny zamku

Ruiny zamku w Owieśnie są jedną z największych atrakcji turystycznych miejscowości.

Według doniesień już na początku XIII w. miał tu powstać zameczek, zbudowany przez templariuszy, po którym fundamenty widoczne były jeszcze do XIX w. Około XIV w. zbudowano na jego miejscu zamek murowany z kamienia. Otaczał go mur obronny oraz fosa. Zamek zbudowano na planie koła o średnicy około 30 m.

Zamek w Owieśnie był trzykrotnie zmieniany. Każda epoka wnosiła nowe ślady w jego wygląd. Rozbudowywano budynki mieszkalne oraz kilkakrotnie restaurowano wieżę. Pierwotnie zamek miał charakter obronny, ale później czasy baroku wprowadziły wiele elementów dekoracyjnych. Założono wokół zamku park, powstała barokowa elewacja, ozdobne bramy, fontanna, a na moście stanęły mitologiczne posągi.

Po wojnie pozbawiony użytkownika zamek szybko niszczał – rozkradziono stolarkę, zarysowały się mury. W 1964 r. runęła wieża.

Obecnym właścicielem obiektu jest Fundacja Zamek Chudów.

Zřícenina zámku

Zřícenina zámku v Ověsně patří mezi největší turistická lákadla vesnice.

Pověst naznačuje, že už na začátku 13. století zde byl řádem templářů postaven malý hrad, kterého základy byly patrné ještě v 19. století. Kolem 14. století vznikl nový zámek – s kamennými zdmi. Byl obehnán obrannou hradbou a vodním příkopem. Zámek byl postavený na půdorysu kola o průměru cca 30 m.

Zámek v Ověsně byl přestavován třikrát. Každé historické období mu poskytovalo nový vzhled. Byly dostavovány obytné budovy a několikrát byla obnovena věž. Původně byl hrad obrannou stavbou, ale příchod baroka nařídil mnoho dekorativních prvků. Kolem hradu vznikl zámecký park, barokní omítky, zdobené brány, kašna, a na mostu byly postavené mytologické sochy.

Po válce hrad přišel o majitele a rychlé chátral – dřevěné prvky byly odcizený, zdi byly poničené. V roce 1964 se zřítila věž.

Dnešním majitelem objektu je Nadace zámek Chudov.

www.owiesno.com

Brama wjazdowa
do terenu przy zamku
w stylu barokowym z 1740 r.

Owiesno – wieś okrągłego zamku

Oferta Owiesna wiąże się ze znajdującymi się na terenie miejscowości ruinami średniowiecznego zamku z XIII w. Jest to jedyny tego typu obiekt w Polsce zbudowany na planie koła. Rycerska oferta Owiesna obejmuje m.in. questing, warsztaty edukacyjne, kulinarne, a także liczne gry i zabawy, które pozwolą uczestnikom poczuć się jak rycerz czy średniowieczna dama.

Ověsno – Vesnice kulatého zámku

Nabídka Ověsna je spojená s nacházející se v katastru vesnice zříceninou středověkého hradu z 13: století. Je to jediný toho typu objekt v Polsku s kulatým půdorysem. Rytířská nabídka Ověsna zahrnuje mj. hledačky, výukové workshopy, kulinárně dílny, a také mnohé hry a zábavy, díky kterým se účastníci budou cítit jako rytíři nebo středověké dámy.

Kościół pw. św. Trójcy

Kościół filialny pw. św. Trójcy został wzniesiony w 1583 r. a następnie był przebudowany w XVIII w. i restaurowany w XIX w. We wnętrzu obiektu zachowane zostało barokowe wyposażenie z początków XVIII w., renesansowe epitafium z 1592 r. oraz szereg płyt nagrobnych z XVI i XVII w.

Kostel sv. Trojice

Farní kostel sv. Trojice byl postaven v roce 1583 a následně přestavěn v 18. a obnoven v 19. století. Uvnitř objektu se dochovala barokní výbava z počátku 18. století, renesanční epitaf z roku 1592 a mnoho náhrobních desek z 16. a 17. století.

OSTROSZOWICE

Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z 1219 r., kiedy to biskup wrocławski Lorenz wydał dokument, w którym zanotowana została nazwa „Ostrossovichi".

W XIX wieku w miejscowości następuje szybki rozwój tkactwa chałupniczego, a we wsi funkcjonują: szkoły (ewangelicka i katolicka), gospody, gorzelnia, browar, piekarnie i młyny. W latach 1899-1900 powstaje kolej sowiogórska i stacja kolejowa.

W okresie powojennym (1946-1947) następuje wysiedlenie Niemców oraz zasiedlenia polskimi osadnikami pochodzącymi głównie z kielecczyzny i kresów wschodnich.

Kolejnymi ważnymi wydarzeniami w historii Ostroszowic są założenie Ludowego Zespołu Teatralnego oraz Chóru Ludowego „Macieje". Inicjatorem tych wydarzeń był Paweł Bas – nauczyciel, który do Ostroszowic przybył w 1947 r. To właśnie na cześć wcześniejszych wydarzeń Ostroszowice noszą nazwę „Wsi artystycznych tradycji".

První zmínka ohledně vesnice je z roku 1219, kdy vratislavský biskup Lorenz vydal listinu, ve které byl zmíněn název „Ostrossovichi".

V 19. století vesnice zaznamenala prudký rozvoj řemeslnického tkalcovství, a byly zde dvě školy (evangelická a katolická), hospody, lihovar, pivovar, pekárny a mlýny. V letech 1899-1900 vzniká sovíhorská železnice a železniční stanice.

V poválečném období (1946-1947) následuje vysídlování Němců a osidlování území polskými osadníky, kteří přicházeli hlavně z okolí města Kielce a východních okrajů předválečného Polska.

Další významnou událostí v dějinách vesnice Ostrošovice je zřízení Lidové divadelní skupiny a Lidového pěveckého sboru „Macieje". Iniciátorem těchto skupin byl učitel Pavel Bas, který přijel do Ostrošovic v roce 1947. A právě na památku těchto událostí se Ostrošovicím říká „Vesnice uměleckých tradic".

Grupa teatralna utworzona przez Pawła Basa (na zdjęciu - pierwszy po lewej stronie)

Divadelní skupina byla zřízena Pavlem Basou (první na levé straně fotografie)

Grupa teatralna z Ostroszowic, która powstała w 2021 r.

Divadelní skupina z Ostrošovic, která vznikla v roce 2021

ul. Bielawska 64 ▪ 58-262 Ostroszowice

Kościół pw. św. Jadwigi

Kościół pw. św. Jadwigi to obiekt o charakterze późnogotyckim (1592-1600). Na przełomie XIX-XX w. kościół został gruntownie przebudowany. Wewnątrz budowli zachowały się między innymi renesansowa chrzcielnica z XVI w. oraz dwa ołtarze barokowe z XVII I XVIII w.

Kostel sv. Hedviky

Kostel sv. Hedviky je pozdně gotický objekt (1592-1600). Kostel byl na zlomku 19. a 20. století zcela přestavěn. Uvnitř se mezi jiné dochovala renesanční křtitelnice z 16. století a dva barokní oltáře z 17. a 18. století.

ul. Jodłownicka ▪ Ostroszowice

Ruiny budowli rotundowej

Ruina budowli rotundowej o średnicy około 20 m, bez dachu, której dwa mury, zewnętrzny i wewnętrzny, tworzą koncentryczne kręgi. Budowla została wzniesiona około 1600 r. przez tutejszego właściciela ziemskiego. Odbywały się tutaj uroczystości turniejów rycerskich, tzw. "Ringelstehen" – "Stawać w kole". Gdy rycerze wykazywali się zręcznością i odwagą na arenie, damy spoglądały na walkę z górnych pięter, jak z trybun. Ostatni turniej odbył się tu w 1794 r., z okazji ślubu hrabiny Leopoldiny von Seherr-Thoß z hrabią Rzeszy von Schöneich.

Zřícenina rotundy

Zřícenina středové stavby na kruhovém půdorysu o průměru cca 20 m, bez střechy, které vnitřní a vnější zeď, tvoří dva koncentrické kruhy. Budova byla postavena kolem roku 1600 zdejším statkářem. Konaly se zde rytířské turnaje, tzv. "Ringelstehen" – "Stávat v kruhu". V průběhu představení na jevišti, dámy pozorovaly předvádění zručnosti a houževnatosti rytířů z vrchních páter, jako z tribuny. Poslední turnaj se zde konal v roce 1794, u příležitosti sňatku hraběnky Leopoldiny von Seherr-Thoß s hrabětem německé říše von Schöneich.

Wyspa Koni
w Ostroszowicach

To malowniczo położona oaza ciszy, pięknej przyrody i spokoju. To miejsce odpoczynku po wytężonym dniu pracy czy nauki, wtopione w malownicze krajobrazy Gór Sowich. Właściciele prowadzą m.in. szkółkę jeździecką dla różnych grup wiekowych oraz zajęcia i warsztaty kreatywne.

Koňský ostrov
v Ostrošovicích

Je malebnou oázou ticha, krásy přírody a klidu. Je místem odpočinku po těžkém pracovním dnu nebo výuce, obklopeným malebnou krajinou Sovích hor. Majitelé provozují mj. jezdeckou školu pro různé věkové skupiny, dílny a kreativní workshopy.

www.wyspakoni.pl

JODŁOWNIK

Jodłownik leży na południe od Ślęży, u podnóża Gór Sowich, na wysokości 410-430 m n.p.m. Pierwsza wzmianka dotycząca wsi datowana jest na około 1500 rok. Nazwa miejscowości: Tannenberg (Jodłowa Góra), wymieniona w 1816 r. przetrwała do 1945 r. W 1845 r. miejscowość zamieszkiwało około 320 mieszkańców, dla których podstawowym zajęciem była gospodarka leśna, handel i tkactwo. Według legendy do rozwoju Jodłownika w pocz. XVI wieku przyczyniła się gospoda „Tannenkretscham" (Jodłowa Karczma) i to z jej nazwą związana jest nazwa miejscowości (Tannenberg). Karczma stanowiła ważny element rozwoju wsi, która do 1816 r. była kolonią Ostroszowic. U schyłku XIX wieku Jodłownik odegrał pewne znaczenie turystyczne, ponieważ prowadziły tędy trasy do Srebrnej Góry z Bielawy na Przełęcz Woliborską.

Istotną rolę w życiu mieszkańców odgrywała praca w lasach, bowiem miejscowe leśnictwo obejmowało spory obszar Gór Sowich. Po II wojnie światowej wieś otrzymała nazwę: Wyganice, a w 1946 r. Jodłownik.

Jodlovník je situován jižně od hory Slenza, na úpatí Sovích hor, ve výšce 410-430 m n. m. První zmínka týkající se vesnice se datuje na rok cca 1500. Název vesnice: Tannenberg (Jedlová hora), zmiňována v roce 1816 se udržela do roku 1945. V roce 1845 ve vesnici bydlelo cca 320 obyvatel, pro některé základním zdrojem příjmů bylo lesní hospodářství, obchod a tkalcovství. Dle pověstí k rozvoji Jodlovníku v počátcích 16. století přispěla hospůdka „Tannenkretscham" (Jedlová krčma), díky které vznikl název vesnice (Tannenberg). Krčma byla důležitým článkem vývoje vesnice, která do roku 1816 byla kolonií Ostrošovic. Na zlomku 19. století Jodlovník začal mít význam pro cestovní ruch, protože tudy vedly stezky na Stříbrnou horu z Bielawy na Woliborský průsmyk.

Velký význam pro život obyvatel měla práce v lesích, protože místní lesy zaujímaly velkou část Sovích hor. Po 2. světové válce vesnice obdržela název: Wyganice, a v roce 1946 Jodlovník.

Trasy kolarstwa górskiego MTB

Jedną z turystycznych atrakcji Jodłownika są trasy kolarstwa górskiego MTB.

Náročné MTB trasy

Jedním z turistických lákadel Jodlovníku jsou náročné MTB trasy.

Obelisk upamiętniający poległych
w czasie I Wojny Światowej

Domek Myśliwski
w Jodłowniku

W latach 1832-1834 wsie położone na obrzeżu Gór Sowich były terroryzowane przez grupy rozbójników. Według wielu opowieści, obok kryjówki przy tzw. Czerwonym Młynie rozbójnicy ukrywali się również w leśniczówce, która powstała w górach w połowie XIX wieku. Po II wojnie światowej przetransportowano ją do Jodłownika. Obecnie nazywana jest właśnie „Domkiem Myśliwskim".

Myslivna
v Jodlovníku

V letech 1832-1834 na vesnice na okraji Sovích hor přepadaly skupiny loupežníků. Podle mnoha pověstí kromě úkrytu u tzv. červeného mlýna, se loupežníci skrývali rovněž v myslivně, která vznikla v horách v polovině 19. století. Po 2. světové válce byla přemístěna do Jodlovniku. Dnes se ji říká „Myslivna".

Jodłownik 40 ▪ 58-262 Ostroszowice

PIŁAWA DOLNA

Najstarsza wzmianka o wsi pochodzi z 1189 r. z okresu, kiedy Śląsk należał do Piastów. Wymieniona wówczas nazwa: Peilau przetrwała do 1945 r. Etymologia nazwy wsi pochodzi od nazwy rzeki przepływającej przez miejscowość lub charakteru zajęcia miejscowej ludności (pilarzy) eksploatującej leśny kompleks graniczny, oddzielający plemiona czeskie od tych zamieszkujących okolice Ślęży. W roku 1230 Henryk I Brodaty osiedlił na tych terenach niemieckich kolonistów. W roku 1239 wzmiankowany jest pierwszy sołtys Piławy. W XIII wieku miejscowość była osadą graniczną trzech księstw: świdnickiego, ziębickiego i brzeskiego. Miejscowość była świadkiem niecodziennego wydarzenia, a mianowicie zawarto w niej pokój pomiędzy wzmiankowanymi wyżej trzema księstwami. Każdy z książąt zasiadł na ławie na swoich ziemiach. Pamiątką tego wydarzenia jest dzisiejszy herb Piławy Górnej symbolizujący trzy ławy.

W początkach XIX wieku Piława uchodziła za jedną z najdłuższych wsi na Śląsku i nosiła także nazwę Langen-Peilau. Składała się z 8 części, łącznie z Pilawą Górną. Obecnie miejscowość słynie z dużej liczby zakładów kamieniarskich, a dla turystów mieszkańcy przygotowali ofertę wioski tematycznej „Piława Dolna – Wieś magicznego kamienia".

Nejstarší zmínka o vesnici pochází z roku 1189 z doby, kdy Slezsko patřilo Piastovcům. Zmíněný tehdy název: Peilau zůstal do roku 1945. Etymologický výklad názvu vesnice navazuje na název řeky protékající skrz vesnici, respektive na pracovní nástroj obyvatel (dřevorubecká pila), kteří těžili dřevo z lesů u hranic rozdělujících české kmeny od kmenů obývajících okolí hory Slenza. V roce 1230 Jindřich I. Bradatý osídlil na tomto území německé osadníky. V listinách z roku 1239 je zmiňován první starosta Pilavy. Ve 13. století obec byla situována na hranici tří knížectví: svidnického, zebického a břeského. Vesnice byla svědkem neobvyklé události, tj. uzavření příměří mezi zmíněnými knížectví. Každý kníže si sedl na lavici, která byla postavena na jeho vlastním území. Památkou této události je dnešní erb Horní Pilavy, na kterém jsou znázorněné tři lavice.

V počátcích 19. století Pilava patřila mezi nejdelší vesnice na Slezsku a říkalo se jí Langen-Peilau. Včetně Horní Pilavy tvořilo jí 8 části. Dnes vesnice je proslulá velkým množstvím závodů na zpracování kamene, a pro návštěvníky je připraven turistický program tematické vesnice „Dolní Pilava – „Vesnice magického kamene".

Piława Dolna „Wieś magicznego kamienia"

Pomysłem mieszkańców zrzeszonych w Stowarzyszeniu Piława Dolna było stworzenie wsi tematycznej związanej z licznymi zakładami kamieniarskimi znajdującymi się na terenie miejscowości. Pierwszym krokiem w tej inicjatywie było stworzenie questu „Kamiennym szlakiem". Pozwala on turystom na poznanie lokalnej historii kamieniarstwa oraz odwiedzenie najważniejszych punktów miejscowości związanych z naturalnym występowaniem skał, a także miejsc obróbki surowca kamiennego i jego wykorzystania.

Dolní Pilava „Vesnice magického kamene"

Členové Sdružení Dolní Pilava přišli s nápadem vytvoření tematické vesnice, spojeným s mnoha kamenictvími nabízejícími zpracování kamene, které sídlily na území vesnice. Prvním krokem této iniciativy bylo vytvoření hry v terénu „Kamennou stezkou". Umožňuje turistům bližší seznámení s dějinami místního kamenictví a návštěvu nejdůležitějších míst vesnice spojených s přírodním výskytem hornin, a také míst zpracovávání kamenné suroviny a její využití.

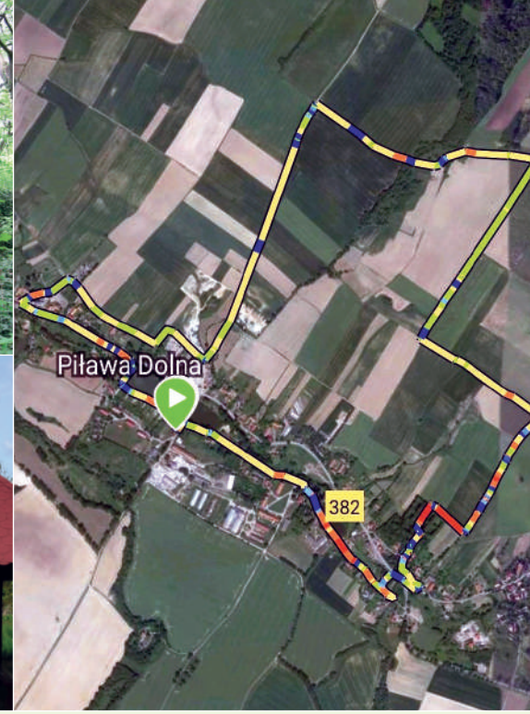

Ścieżka Przyrodniczo-Historyczna
w Piławie Dolnej

Wycieczkę urozmaicają przystanki historyczne (przy pałacu z XVII w., kościele „czerwonym" i „białym" oraz na dawnym cmentarzu ewangelickim), dwa punkty rekreacyjne z miejscami do odpoczynku oraz tablice o tematyce przyrodniczej rozmieszczone na całej długości trasy. Turyści mogą również skorzystać z prostych elementów do ćwiczeń, a także podziwiać piękną panoramę rozciągającą się na kotlinę Dzierżoniowską i Góry Sowie. Długość ścieżki to ok. 6 km, przy czym można ją wydłużyć o 1,5 km, aby dojść do „białego" kościoła. Czas przejścia trasy podstawowej to ok. 2 godziny.

Přírodní a historická stezka
v Dolní Pilavě

Výlet obohacují historické zastávky (u paláce z 17. století, „červeného" a „bílého" kostela a na dávném evangelickém hřbitově), dva rekreační místa s odpočívadly a cedulky o přírodní tematice rozmístěné po celé délce trasy. Turisté mohou využívat jednoduché fitness prvky pro cvičení, a pozorovat nádhernou krajinu táhnoucí se od Dzierżoňovského kotle až po Soví hory. Stezka je dlouhá asi 6 km, a může se i prodloužit o další 1,5 km, cestou do „bílého" kostela. Základní stezku zvládneme asi za 2 hodiny.

Stawy
w Piławie Dolnej

W zagospodarowanie terenów wokół piławskich stawów aktywnie włącza się Stowarzyszenie „Piława Dolna", a także sami mieszkańcy. W pobliżu znajduje się piękny park i zabytkowy pałac. Rozpoczyna się tam także ścieżka przyrodniczo-historyczna, której trasa prowadzi przez mało znane, lecz urokliwe miejsca w Piławie Dolnej. W 2017 r. projekt „Dworskie stawy w Piławie Dolnej, czyli trzy życzenia do złotej rybki" zdobył tytuł „Najlepszego przedsięwzięcia odnowy wsi".

Rybníky
v Dolní Pilavě

Do uspořádání území kolem pilavských rybníků se aktivně zapojilo Sdružení „Dolní Pilava", a také samotní obyvatelé. Poblíž je krásný park a historický palác. Zde také začíná přírodní a historická stezka, která vede skrz neznámá i když krásná místa Dolní Pilavy. V roce 2017 projekt „Dvorské rybníky Dolní Pilavy, aneb tři přání zlaté rybky" získal titul „Nejlepší aktivita obnovy vesnice".

Pomost przy stawie
w Piławie Dolnej

Kladka u rybníku
v Dolní Pilavě

Czerwony pałac
w Piławie Dolnej

Červený palác
v Dolní Pilavě

Kościół pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej

Pierwsza wzmianka o kościele w Piławie Dolnej pochodzi z 11 lipca 1335 r. W źródle historycznym pojawił się proboszcz Henryk z "Pilavia". Powstanie obecnego budynku wg sprawozdań kościelnych miało miejsce ok. 1400 r. Obiekt, mimo kilkukrotnej przebudowy, zachował charakter gotycki.

58-241 Piława Dolna ▪ ul. Główna 89

Kostel svaté Kateřiny Alexandrijské

První zmínka o kostele v Dolní Pilawě pochází ze dne 11. července 1335, kdy se v historické listině objevil farář Jindřich z "Pilavia". Dle církevních zpráv dnešní budova vznikla přibližně v roce 1400. Navzdory mnoha přestavbám objekt si udržel gotický sloh.

Kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny

Protestancki, jednonawowy kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, został zbudowany w roku 1882 r. Obecnie jest kościołem pomocniczym rzymskokatolickiej parafii św. Katarzyny. Ponieważ cały kościół został zbudowany z czerwonego muru klinkierowego, nazwano go "czerwonym kościołem". Nazwa funkcjonuje do dziś.

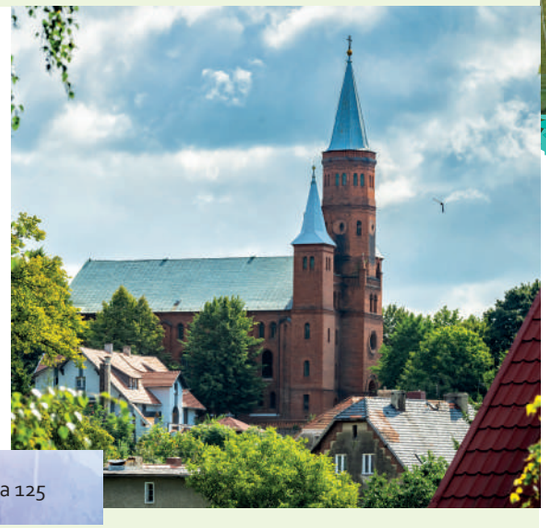

58-241 Piława Dolna ▪ ul. Główna 125

Kostel Narození Nejsvětější Panny Marie

Protestanský, jednolodní kostel sv. Narození Nejsvětější Panny Marie, vznikl v roce 1882. Dnes je pomocným kostelem římskokatolické farnosti sv. Kateřiny. Protože celý kostel byl postaven z červené klinkerové cihly, říkalo se mu „červený kostel". Tento název koluje dodnes.

DOBROCIN

W 1305 r. odnotowano pierwszą wzmiankę o Dobrocinie. W okresie tym wieś należała do jednych z większych w okręgu dzierżoniowskim - mieszkańcy płacili 8 grzywien srebrnej dziesięciny biskupowi wrocławskiemu. Na początku XIX wieku w Dobrocinie istniały już 2 szkoły (katolicka i ewangelicka), dwór, folwarki, młyn wodny, wiatrak, cegielnia, 21 warsztatów rzemieślniczych w tym 10 tkackich a w 89 domach zamieszkiwało 666 mieszkańców. Po 1945 r. krótko obok siebie funkcjonowały trzy nazwy: Gniewin, Gutmanów oraz Gutwinów. W 1947 r. nastąpiła kolejna zmiana nazwy wsi, która obowiązuje do dziś tj. Dobrocin.

Poprvé byl Dobrocin zmíněn v roce 1305. V té době vesnice patřila mezi největší v dzierżoňovském okresu – obyvatelé platili 8 hřiven stříbrného desátku vratislavskému biskupovi. Ze začátku 19. století v Dobrotinu existovaly 2 školy (evangelická a katolická), dvorec, statky, vodní mlýn, větrný mlýn, cihelna, 21 řemeslnických dílen včetně 10 tkalcovských a v 89 domech bydlelo 666 obyvatel. Po roce 1945 vedle sebe krátce fungovaly tři názvy: Gniewin, Gutmanów a Gutwinów. V roce 1947 přišla další změna názvu vesnice, která platí dodnes, tj. Dobrocin.

Dobrocin – wieś bajek i legend

W 2016 roku w ramach projektu pn. „Idea, która łączy – wsie tematyczne sposobem na aktywizację i rozwój przedsiębiorczości społecznej" dofinansowanego ze środków Funduszu Inicjatyw Obywatelskich mieszkańcy gminy Dzierżoniów opracowali oferty wsi i aktualnie prowadzą proces ich wdrażania. Społeczność Dobrocina postanowiła, że ich miejscowość będzie „Wsią bajek i legend". Od kilku lat Stowarzyszenie „Dobrocin – wieś XXI w." organizuje na terenie miejscowości „Plener rzeźbiarski". Powstałe podczas imprezy rzeźby przedstawiają postacie z bajek, takie jak Bolek i Lolek, Gargamel czy Papa Smerf. W Dobrocinie przyjezdni mogą odwiedzić również „Skwerek na rozdrożu" i „Zakątek zaczarowanego ołówka".

Dobrocin – Vesnice pohádek a pověsti

V roce 2016 v rámci projektu s názvem „Myšlenka, která spojuje – tematické vesnice způsobem aktivizace obyvatel a rozvoje podnikavosti" podpořeného z prostředků Fondu občanské iniciativy obce Dzierżoňov vypracovali nabídky vesnice a v současné době začali s jejich zavaděním. Obyvatelé Dobrocina se rozhodli, že jejich vesnice bude „Vesnici pověsti a pohádek". Už několik let sdružení „Dobrocin – vesnice 21. století" pořádá na území obce „Řezbářskou soutěž". Vzniklé během akce sochy představují pohádkové postavy, jako např. Bolek a Lolek, čaroděj Gargamel, nebo Taťka Šmoula. Návštěvnici vesnice Dobrocin se mohou podívat do „Rekreačního areálu na rozcestí" a „Ústraní kouzelné tužky".

Zespół pałacowo -parkowy w Dobrocinie

Dwór w Dobrocinie stał już w XVI w. Obecny pałac to efekt jego rozbudowy w 1899 r. Budowli nadano dyskretnych cech nawiązujących do gotyku. Widać to zwłaszcza w jego wnętrzach, gdzie odnajdziemy sporo neogotyckiej stolarki. W obszernej sali balowej znajdziemy kominek z wykutym herbem rodziny von Portatius. Pałac otacza założony pod koniec XIX w. park ze stawem, a od strony południowo-wschodniej znajduje się staw z wyspą, na której rośnie piękna wierzba płacząca.

Palácový a parkový soubor v Dobrocinu

Dvorek v Dobrocině byl zde už v 16. století. Dnešní palác je výsledkem jeho dostavby v roce 1899. Budova získala tehdy diskrétní novogotické prvky. Je to vidět zejména v interiérech, kde najdeme mnoho novogotických dřevěných prvků. Ve velkém společenském sálu je krb s vytesaným erbem rodiny von Portatius. Palác je obklopen zřízeným koncem 19. století parkem s rybníkem, a z jihovýchodu je rybník s ostrůvkem, na kterým roste krásná smuteční vrba.

Kościół pw. św. Piotra i Pawła
w Dobrocinie

Zbudowany w XIV w., przebudowany do 1515 r. (z tego okresu pochodzą zachowane polichromie), przejęty przez luteran w okresie reformacji i zredukowany w 1654 r. Jest to niewielka, późnogotycka, murowana budowla z prostokątną nawą i wyraźnie zaznaczonym prezbiterium. Wewnątrz znajduje się cenny ołtarz przypisywany Mistrzowi Figur Lubińskich, przemalowany przez ewangelików w 1588 r. Na uwagę zasługuje również kamienna, manierystyczna, XVII-wieczna chrzcielnica oraz zespół nagrobków z lat 1543-1721. Kościół wraz z dawnym cmentarzem otoczony jest XVI-wiecznym kamiennym murem.

Kostel svatých Petra a Pavla
v Dobrocinu

Postaven ve 14. století, přestavěn v roce 1515 (z té doby pochází dobře zachované nástěnné malby), převzatý luterány v období reformace a výrazně redukován v roce 1654. Je malou pozdně gotickou zděnou budovou s obdélníkovou lodí a zřetelně vymezeným presbyteriem. Cenný oltář uvnitř budovy je pravděpodobně dílem Mistra lubiňských figurín, přetřen evangelíky v roce 1588. Pozornost si zaslouží také manýristická kamenná křtitelnice z 17. století a skupina náhrobních desek z let 1543 až 1721. Kostel včetně dávného hřbitova je obklopen kamennou zdí z 16. století.

Gospodarstwo agroturystyczne „Marianówek”

Oferuje gościom noclegi oraz możliwość zapoznania się z pracą w gospodarstwie rolnym. Gospodarstwo zostało założone w 2000 roku. Na powierzchni 270 ha hodowane są zwierzęta oraz rośliny. Produkcja obejmuje bydło, owce, trzodę chlewną i konie. Ze względu na atrakcyjne położenie w okolicy wielu atrakcji turystycznych, od 2007 roku przy gospodarstwie działa agroturystyka. Dla odwiedzających przygotowane zostały kilkuosobowe pokoje i apartamenty. „Marianówek” zdobył wiele nagród i wyróżnień, w tym m.in. tytuł „Agroturystyki Roku 2018” na Dolnym Śląsku.

Agroturistický areál „Marianówek”

Nabízí hostům ubytování a možnost seznámit se s práci na zemědělském statku. Statek byl zřízen v roce 2000. Na ploše o rozloze 270 ha se chovají zvířata a pěstují rostliny. Výroba zahrnuje masný skot, ovce, jatečná prasata a koně. Díky atraktivní poloze v okolí mnoha turistických lákadel, bylo v roce 2007 zřízeno agroturistické zařízení. Pro návštěvníky byly připravené několikalůžkové pokoje a apartmány. „Marianówek” získal mnoho vyznamenaní a ocenění, včetně titulu „Agroturistika roku 2018” na Dolním Slezsku.

www.agroturystyka-marianowek.pl

ROZTOCZNIK

Pierwsza udokumentowana wzmianka o wsi pochodzi z 1305 r. Najstarsza znana nazwa wsi - Albrechtsdorf wymieniona została w 1375 r. i pochodzi z okresu, kiedy Śląsk był pod panowaniem czeskim. W latach 1776-1777 ówczesny właściciel ziemski założył kolonię Byszów. W 1785 r. w miejscowości są: 2 folwarki, dwór, kościół katolicki z plebanią, 2 młyny wodne i wiatrak. W 1840 r. Roztocznik posiadał już dwie kolonie: Byszów i Kołaczów, a we wsi znajdował się browar, gorzelnia, 20 warsztatów tkackich, 20 warsztatów rzemieślniczych i 2 gospody.

První doložená zmínka ohledně vesnice pochází z roku 1305. Nejstarší známy název vesnice – Albrechtsdorf byl uveden v roce 1375 a pochází z dob, kdy Slezsko patřilo k zemím koruny české. V letech 1776-1777 tehdejší statkář zřídil osadu Byšov. V roku 1785 ve vesnici byly: 2 statky, dvorec, katolický kostel s farou, 2 vodní mlýny a větrný mlýn. V roce 1840 Roztočník zřídil dvě kolonie: Byšov a Kolačov, a ve vesnici byl pivovar, lihovar, 20 tkalcovských dílen, 20 řemeslnických dílen a 2 hospody.

Kościół pw. św. Józefa Oblubieńca
w Roztoczniku

Obiekt pochodzi z początku XVII w., przebudowany w XVIII w. W kościele warto zwrócić uwagę na malowany ołtarz główny z 1613 r., ambonę z ok. 1620 r., epitafium rodu właścicieli wsi z końca XVI w. oraz wykonaną z kamienia chrzcielnicę z 1610 r.

Kostel svatých Josefa snoubence Panny Marie
v Roztočníku

Objekt pochází ze začátku 17. století a byl přestavěn v 18. století. Uvnitř kostela věnujte pozornost malovanému hlavnímu oltáři z roku 1613, kazatelně přibližně z roku 1620, dále se podívejte na epitaf rodiny majitelů vesnice z konce 16. století a vyrobenou z kamene křtitelnici z roku 1610.

Zespół pałacowo -parkowy
w Roztoczniku

W jego skład wchodzą pałac oraz rozległy park z dwoma stawami. W parku znajduje się "Królewski Zakątek" – grupa 8 dębów szypułkowych, pomników przyrody, którym każda z gminnych szkół nadała „królewskie" imiona: Bolesław, Mieszko, Kazimierz, Władysław, Zygmunt, Jan, Lech i Stefan. W parku znajdują się także inne cenne pomniki przyrody: dęby szypułkowe Hefajstos, Posejdon, Zeus, Apollo, Hermes, Ares i Dionizos, lipa drobnolistna Barbara oraz jesion wyniosły Lucjan. Sam pałac pochodzi z XIX w. i jest efektem gruntownej przebudowy poprzedniego dworu. Nosi cechy stylu neobarokowego.

Palácový a parkový soubor
v Roztočníku

Kromě paláce je tvořen rozlehlým parkem s dvěma rybníky. Součásti parku je „Královské ústraní" tvořeno skupinou 8 památných stromů – dubů letních, které každá z obecních škol pojmenovala podle „králů": Boleslav, Měšek, Kazimír, Vladislav, Zykmund, Jan, Lech a Stefan. V parku najdete také jiné památné stromy: dub letní Héfaistos, Poseidón, Zeus, Apollo, Hermes, Arés a Dionýsos, lípu malolistou Barboru a jasan ztepilý Lucian. Samotný palác pochází z 19. století, a je výsledkem rozsáhlé přestavby původního dvorku. Nese na sobě prvky novobaroka.

UCIECHÓW

Obecna nazwa miejscowości jest zupełnie nowym, powojennym tworem nazewniczym. Przez kilka lat po wojnie, funkcjonowała jednak dla wsi jeszcze nazwa Bartków, która była przybliżonym tłumaczeniem niemieckiej – Bertholdsdorf.

W XV wieku, kiedy ta miejscowość po raz pierwszy pojawia się w źródłach historycznych nazwa miejscowości była zapisywana po łacinie jako „villa Bertholdi" albo po niemiecku „Bertoldesdorf", „Bartsdorf". W obu wypadkach oznaczała to samo, to jest – wieś Bertolda. Miejscowość nie ma zatem korzeni słowiańskich, a najprawdopodobniej powstała dopiero w wyniku osadzania się na ziemi książęcej kolonistów przybywających z rdzennych ziem niemieckich. Już w 1305 r. wymieniona jest ona wśród wsi, z których biskup wrocławski otrzymywał czynsze, a z 1335 roku posiadamy pierwszą informację o istniejącym we wsi kościele parafialnym.

Současný název vesnice je úplně novým poválečným výtvorem. Po dobu několika let po válce, se pro vesnici používal název Bartkův, který byl volným překladem německého názvu – Bertholdsdorf.

V 15. století, kdy se tato obec poprvé objevila v historických zdrojích, se název vesnice psal latinský jako „villa Bertholdi" nebo německý „Bertoldesdorf", „Bartsdorf". V obou případech byl význam stejný, jelikož se jednalo o Bertoldův vesnici. Tím se potvrzuje, že vesnice nemá slovanské kořeny, a nejpravděpodobněji vznikla následkem osídlování knížetem svého území, osadníky přicházejícími z ostatních německých území. Už v roce 1305 je zařazována mezi vesnice, od kterých vratislavský biskup vybíral daně, a z roku 1335 pochází první doložená informace o existujícím ve vesnici farním kostele.

Uciechów – wioska dobrego humoru

Społeczność Uciechowa postanowiła, że ich miejscowość z racji specyficznej nazwy oraz wcześniej realizowanych działań będzie „Wioską dobrego humoru". Opracowali m.in. grę terenową „Radosny quest w Uciechowie" i oznaczyli nieruchomości „uśmiechniętymi numerami-słoneczkami". We wsi można też skorzystać z warsztatów artystycznych czy kulinarnych. W 2018 r. Uciechów zwyciężył w X, jubileuszowej edycji konkursu „Piękna Wieś Dolnośląska" organizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Komisja doceniła zarówno projekty infrastrukturalne, jak „Park pod uciechowską lipą" czy „Uciechowski skwerek osadników", jak również cykliczne projekty społeczne kierowane do różnych grup odbiorców.

Útěchov – Vesnice dobré nálady

Obyvatelé Utěchova se rozhodli, že jejích vesnice, kvůli specifickému názvu a dříve uskutečněných aktivit bude „Vesnici dobré nálady". Vypracovali mj. pravidla hry v terénu „Radostný quest v Utěchově" a označily budovy „usměvavými popisnými čísly" ve tvaru sluníček. Vesnice také nabízí možnost zúčastnit se uměleckých nebo kulinárních workshopů. V roce 2018 Utěchov zvítězil v 10. jubilejním ročníkem soutěže vyhlášené Maršálským úřadem Dolnoslezského kraje „Krásná Dolnoslezská vesnice". Komise ocenila nejen infrastrukturální projekty, ale také „Park pod utěchovskou lípou" nebo „Utěchovský rekreační areál osadníků", a také pravidelné sociální projekty určené různým skupinám konečných příjemců.

Pole do minigolfa

To miejsce do świetnej rodzinnej rozrywki czy aktywnego wypoczynku. Pole do minigolfa zostało wybudowane przez Stowarzyszenie "Uciechów - Moja Wieś". Wniosek o dofinansowanie tego przedsięwzięcia stowarzyszenie złożyło do Lokalnej Grupy Działania "Ślężanie".

W ramach projektu powstało 18-dołkowe pole. Zagospodarowanie terenu, w tym podłoże z kruszywa, ławki i tablice informacyjne powstały ze środków funduszu sołeckiego stanowiącego część budżetu gminy Dzierżoniów oraz z nagrody, którą Uciechów otrzymał w konkursie "Piękna Wieś Dolnośląska". Dla chętnych jest możliwość wypożyczenia kijów i piłeczek golfowych.

Minigolfové hřiště

Je to místo skvělé rodinné zábavy nebo aktivního odpočinku. Minigolfové hřiště bylo postaveno sdružením „Útěchov – Moje Vesnice". Žádost o finanční podporu této akce sdružení podalo na místní akční skupinu "Slezané".

V rámci projektu vzniklo 18jamkové golfové hřiště. Uspořádání území, včetně kameniva pro podloží, lavic a informačních cedulek bylo financováno z prostředků venkovního fondu, který je součástí obecního rozpočtu obce Dzierżoňov a finanční odměny, kterou vesnice Útěchov získala v soutěži „Krásná Dolnoslezská vesnice". Zájemci mají možnost vypůjčit golfové hole a míčky

Uciechów ▪ ul. Piastowska 1

Park pod Uciechowską Lipą
w Uciechowie

Park pod utěchovskou lípou
v Utěchově

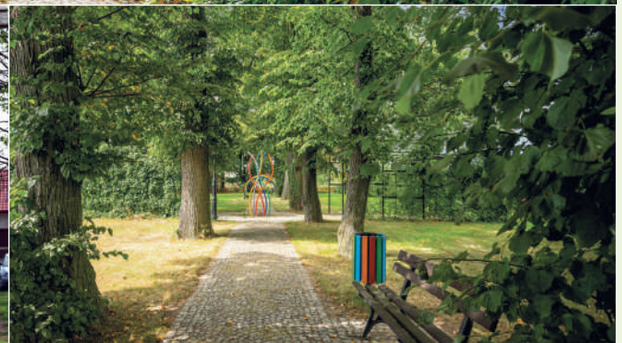

Uciechów ▪ ul. Kościelna 4

Kościół pw. św. Bartłomieja

Kościół powstał w XV w. na miejscu dawnej drewnianej świątyni. W późniejszym czasie otrzymał wystrój barokowy. Został przebudowany na przełomie XIX i XX wieku. Uciechowski kościół wzniesiony został typowo na planie krzyża łacińskiego. Kościół posiada późnorenesansowy kamienny portal z XVI w. oraz epitafium rycerskie w zakrystii.

Kostel svatého Bartoloměje

Kostel vznikl v 15. století v místě původního dřevěného chrámu. V pozdější době získal barokní výzdobu. Na zlomku 19. a 20. století byl přestavěn. Utěchovský kostel byl postavený na typickém půdorysu ve tvaru latinského kříže. Kostel má pozdně renesanční kamenný portál z 16. století a epitafy rytířských rodin v sakristii.

Kapliczka morowego powietrza
w Uciechowie

Kapliczka morowego powietrza w Uciechowie pochodzi z 1700 r. Jest to murowana kapliczka znajdująca się ok. 1 km. przed wsią Uciechów od strony Dzierżoniowa. Kapliczka została ufundowana przez ówczesnego właściciela wsi – barona Krzysztofa von Almesloe.

Kaple morového vzduchu
v Utěchově

Kaple morového vzduchu v Utěchově pochází z roku 1700. Je zděnou kapli postavenou u silnice cca 1 km za vesnici Utěchov, směrem do Dzierżoňova. Kapli financoval tehdejší majitel vesnice – baron Krištof von Almesloe.

MYŚLISZÓW

Myśliszów leży na południe od Ślęży przy drodze z Owiesna do Bielawy na wysokości około 370 m n.p.m. Wieś została założona prawdopodobnie około 1308 r. w obrębie dóbr von Seher Thossów. Mieszkańcy trudnili się tkactwem, rzemiosłem i handlem. Przed II wojną światową miejscowość nazywała się: Karlswalde. Po II wojnie światowej wieś otrzymała nazwę: Karolinek, którą następnie zmieniono na Myśliszów.

Myslišov se nachází na jih od hory Slenza u silnice z Ověsna směrem do Bělavy, ve výšce cca 370 m n. m. Vesnice byla pravděpodobně zřízená v roce 1308 na území vlastněném rodinou von Seher Thossův. Obyvatelé se zabývali tkalcovstvím, řemeslem a obchodem. Před 2. světovou válkou se obec jmenovala: Karlswalde. Po 2. světové válce vesnice obdržela název: Karolinek, který byl následně pozměněn na Myslišov.

„Bukowińskie Spotkania”

SIERPIEŃ

To wyjątkowe przedsięwzięcie promujące kulturę Bukowiny, regionu położonego w Karpatach Wschodnich, na obecnym pograniczu ukraińsko-rumuńskim. Gmina Dzierżoniów współorganizuje festiwal od 2015 r. W każdej edycji wydarzenia uczestniczą reprezentanci wielu bukowińskich nacji i różnorodnych nurtów folkloru. Na festiwalowych arenach prezentują się zespoły z Polski, a także goście z zagranicy: m.in. z Rumunii, Ukrainy i Węgier.

„Bukovinská setkání”

SRPEN

Je to výjimečná akce propagující kulturu Bukoviny, regionu ve Východních Karpatech, v dnešním rumunském a ukrajinském pohraničí. Od roku 2015 obec Dzierżoniów spolupořádá festival, kterého se každoročně zúčastní zástupci mnoha Bukovinských národů a rozlišných folklorních žánrů. Na festivalových jevištích se představují hudební skupiny z Polska, a také zahraniční hosté, mj. z Rumunska, Ukrajiny a Maďarska.

Spotkania z kulturą i historią na zamku w Owieśnie

CZERWIEC

Wydarzenie połączone jest z tradycyjnymi obrzędami nocy świętojańskiej. Zawsze towarzyszy mu wyjątkowy, baśniowy klimat. Na gości czeka wiele atrakcji: m.in. pokazy walk rycerskich i taniec ognia. Uczestnicy imprezy mogą nauczyć się strzelania z łuku, rzucić oszczepem, a także wziąć udział w poszukiwaniach skarbu, ciekawych warsztatach i konkursach.

Setkání s kulturou a dějinami u hradu Ověsno

ČERVEN

Tato událost je spojena s tradičními oslavami svatojánské noci. Vždy doprovázen výjimečnou pohádkovou atmosférou. Hosté se mohu těšit na mnoho akcí: mj. rytířský turnaj a tanec ohně. Účastnici akce se mohou naučit lukostřelby, házet oštěpem, a také se zúčastnit hledání pokladu, zajímavých workshopů a soutěží.

Festiwal Słoików

Warsztaty sztuki słoikowej, degustacja przetworów i specjały zamknięte w słoikach - to tylko część atrakcji, jakie czekają na gości „Festiwalu Słoików". W 2018 r. impreza odbyła się po raz pierwszy i już na stałe wpisała się w kalendarz imprez kulinarnych naszego regionu.

Podczas festiwalu swoje przetwory prezentują koła gospodyń wiejskich, stowarzyszenia i lokalni producenci z regionu Gór Sowich.

Festival zavařenin (resp. sklenic)

Workshopy zavařování, degustace zavařenin a specialit – to jsou jen některé z atrakcí, které na hosty „Festivalu zavařenin" čekají. V roce 2018 se akce konala poprvé, a již se trvale zapsala do kalendáře kulinářských akcí našeho regionu. Během festivalu své výrobky prezentují spolky venkovských žen a místní výrobci z regionu Sovích Hor.

Dożynki Gminy Dzierżoniów

SIERPIEŃ

Schyłek lata to dla mieszkańców gminy Dzierżoniów jeden z najważniejszych okresów w roku. Tradycją stało się już, że po ukończeniu żniw i prac polowych chcą oni uczcić kolejny rok wytężonej pracy. Najlepszą ku temu okazją są zawsze gminne dożynki – to wtedy władze gminy dziękują całej społeczności lokalnej za codzienny trud, poświęcenie i ciężką pracę.

Dožínky Obce Dzierżoniów

SRPEN

Konec léta patří mezi obyvateli obce Dzierżoniów k jedním z nejdůležitějších období v roce. Tradičně po ukončení sklizně a dalších prací na poli, chtějí oslavit konec dalšího roku těžké dřiny. Nejlepší příležitosti k tomu jsou vždy obecní dožínky, kdy obecní zastupitelé děkují obyvatelům za každodenní úsilí, oběť a těžkou práci.

DOLNA CZERMNA

DOLNÍ ČERMNÁ

Miejscowość Czermna powstała w szczycie kolonizacji średniowiecznej jako długa rzędówka, ciągnąca się wzdłuż doliny potoku Czermenka. Po raz pierwszy wymieniana jest w 1304 roku obok innych miejscowości objętych poddaństwem gruntowym wobec zamku Lanszperk. Nazwa miejscowości pochodzi od czerwono-brązowego zabarwienia dna potoku, bogatego w żelazo. Mieszkańcy tradycyjnie trudnili się rolnictwem. Już w średniowieczu po środku miejscowości powstał staw hodowlany. W jego pobliżu znajduje się pagórek z dominującym nad wsią kościołem św. Jerzego. Obok postawiono budynek, w którym zasiadał sołtys (dzisiejszy budynek klubu sportowego Orlovna). Poniżej kościoła, przy skrzyżowaniu dróg zaczął się z wolna rozrastać mały plac, z którego powstał rynek. Liczba mieszkańców powoli rosła, aż w 1851 roku osiągnęła 3745. W tym czasie wielu mieszkańców Czermnej wyemigrowało za pracą do USA. W 1873 roku gmina Czermna uzyskała dodatkowe kompetencje administracyjne. W Czermnej przeważało wówczas rolnictwo i działalność gospodarcza, jednak stopniowo powstawały małe cegielnie oraz fabryka tekstyliów i zakład produkcyjny z parkiem maszynowym. Czermna będąca gminą z rozszerzonym zakresem kompetencji stała się ulubionym miejscem letniego wypoczynku, dzięki okolicznej przyrodzie i naturalnemu kąpielisku zorganizowanemu przy stawie hodowlanym. Letni goście znajdowali nocleg i korzystali z wyżywienia w wielu domach zajezdnych.

Čermná vznikla za vrcholně středověké kolonizace jako dlouhá lánová ves v údolí potoka Čermenky. Poprvé je zmíněna spolu s dalšími obcemi lanšperského panství v roce 1304. Název obce je odvozen od červeně železitě zbarveného dna potoka. Obyvatelé se tradičně živili zemědělstvím. Uprostřed obce vznikl již ve středověku rybník. Poblíž něho je návrší s dominantou obce – kostelem sv. Jiří. U něj stávala také rychta (dnešní budova orlovny). Pod kostelem u křižovatky cest postupně vznikl rynek – náměstí. Počet obyvatel rostl až k 3745 v roce 1851. V této době odcházela řada lidí z Čermné kvůli živobytí do USA. Roku 1873 byla obec Čermná povýšena na městys. Nadále převládalo zemědělství a živnosti, ale postupně v Čermné vzniklo i několik menších cihelen a textilní či strojní továrna. Městys Čermná s okolní přírodou a přírodním koupalištěm na rybníce býval oblíbeným letoviskem. Letní hosté nacházeli ubytování a stravování v četných hostincích.

Po roce 1620 byl jediným povoleným náboženstvím katolicismus. V Čermné ale i nadále žili mnozí tajní evangelíci. Část z nich odešla v 18. století do exilu ve Slezsku či v Berlíně. Ti, co zůstali, se po roce 1781 mohli přihlásit

Widok długiej doliny Czermnej (lata 30. XX w.) pod Górami Orlickimi
Celkový pohled na dlouhé údolí Čermné (30. léta 20. st.) pod Orlickými horami

Po 1620 roku jedynym dozwolonym system wierzeń był katolicyzm. Jednak w Czermnej nadal mieszkało wielu utajonych ewangelików. Część z nich wyemigrowała w XVIII w. na Śląsk lub do Berlina. Ci, co pozostali mogli po 1781 roku oficjalnie przyznać się do wyznawania swojej wiary. W ten sposób w górnej części miejscowości Czermna powstał kościół ewangelicki. Wyznawana przez mieszkańców górnej części miejscowości religia oraz długość terenu administracyjnego przekraczająca 7 km doprowadziły do podziału Czermnej w 1935 roku na oddzielną Dolną Czermną (1290 mieszkańców) i Górną Czermną (1100 mieszkańców). W Dolnej Czermnej kwitło bogate życie społeczne i kulturalne. Oprócz ochotniczej straży pożarnej działały tutaj organizacje zdrowia fizycznego Sokol i Orel. Grupa ochotników teatralnych wystawiała nawet po kilka premier w sezonie. Każdego roku nie mogło zabraknąć jarmarków przy kościele św. Jerzego, a na położonej niedaleko pielgrzymkowej Górze Maryjnej, pochodów Bożego Ciała i uroczystości dożynkowych. W 1899 roku w Czermnej urodził się malarz Jindřich Štýrský. Na jesień 1938 Hitler w wyniku Układu Monachijskiego przyłączył pogranicze czechosłowackie wraz z zamieszkującą te tereny ludnością mówiącą w większości po niemiecku – Sudety. W okolicach miejscowości Lanszkroun pod niemiecki zabór trafiło kilka miejscowości z ludnością czysto czeską, ich protesty jednak na nic się zdały. Dolna Czermna była nawet przedzielona granicą na dwie części. Większa część

ke své víře. V horní části Čermné tak vznikl evangelický kostel. Náboženství obyvatel horní části obce spolu s délkou katastru přes 7 km vedlo roku 1935 k rozdělení Čermné na samostatnou Dolní Čermnou (1290 obyvatel) a Horní Čermnou (1100 obyvatel). V Dolní Čermné kvetl bohatý spolkový a kulturní život. Kromě dobrovolných hasičů zde fungovaly tělovýchovné organizace Sokol a Orel. Spolek divadelních ochotníků hrával i několik premiér v jedné sezoně. Samozřejmostí byly každoroční poutě u kostela sv. Jiří i na nedalekém poutním místě Mariánská hora, průvody Božího těla či slavnosti dožínek. Roku 1899 se v Čermné narodil malíř Jindřich Štýrský. Na podzim 1938 Hitler v důsledku Mnichovské dohody zabral československé pohraničí s převažujícím německy mluvícím obyvatelstvem – Sudety. Na Lanškrounsku se do německého záboru dostalo i několik obcí s ryze českým obyvatelstvem, protesty nic nezmohly. Dolní Čermná byla dokonce hranicí rozdělena na dvě části. Větší část obce s náměstím zůstala v Protektorátu Čechy a Morava, část obce nad rybníkem se stala součástí Sudet, tedy Německa, čímž se značně zkomplikoval život obyvatel.

Rynek dolnoczermeński a nad nim kościół św. Jerzego w latach 30. XX w.
Dolnočermenské náměstí a nad ním kostel sv. Jiří ve 30. letech 20. století

miejscowości wraz z rynkiem pozostała na terenie Protektoratu Czech i Moraw, część ponad stawem stała się częścią Sudetów, czyli Niemiec, co znacznie skomplikowało życie mieszkańcom. Uzyskanie władzy przez komunistów w 1948 roku, nie pozostało bez echa nawet w Dolnej Czermnej. Rolnicy musieli wstąpić do spółdzielni rolniczej, firmy zostały znacjonalizowane. Niektórzy ludzie byli prześladowani przez reżim, trafili do więzienia lub zostali przymusowo przesiedleni. Do wspólnej ideologii musiały się także przystosować stowarzyszenia. Z drugiej strony w tym czasie powstały nowe budynki – mieszkania, domki jednorodzinne czy obory. W latach 1949-1967, ku czci wywodzącego się z Dolnej Czermnej kierowcy wyścigowego Vincenca Junka, odbywały się zawody żużlowe. Zawody oglądało nawet 50 000 widzów. Tor żużlowy stopniowo zmieniał się w różne obiekty sportowe, przez pole dla samochodów kempingowych z restauracją, aż do dzisiejszego Ośrodek Zdrowia i Sportu (AZAS), dzięki czemu odrodził się rekreacyjny charakter miejscowości. Upadek komunizmu w 1989 roku umożliwił wznowienie niektórych firm oraz odrodzenie stowarzyszeń. W 2009 roku Dolna Czermna otrzymała godło i flagę – pochodzącą z historycznej pieczęci gminy z postacią św. Jerzego pokonującego smoka. Od tego samego roku gmina odzyskała status gminy z rozszerzonymi uprawnieniami.

Nástup komunistů k moci v roce 1948 se projevil i v Dolní Čermné. Sedláci museli vstoupit do družstva, živnosti byly znárodněny. Někteří lidé byli režimem pronásledováni, vězněni nebo nuceně vystěhováni. Jednotné linii se musely podřídit i spolky. Na druhou stranu v této době vznikly nové stavby – ať už bytovky, rodinné domy nebo třeba kravíny. V letech 1949-1967 se v Dolní Čermné jako memoriál zdejšího rodáka, automobilového závodníka Vincence Junka, jezdily plochodrážní motocyklové závody. Na závody chodilo až 50 000 diváků. Plochá dráha byla později postupně upravována do podoby různých sportovišť a autokempu s restaurací, až do dnešní podoby AZAS (Areál zdraví a sportu), čímž se znovuobnovil rekreační charakter obce. Pád komunismu roku 1989 umožnil obnovení některých živností či spolků. Roku 2009 získala Dolní Čermná znak a vlajku – vychází z historické pečeti obce a je na nich sv. Jiří přemáhající draka. Od stejného roku má obec opět status městyse.

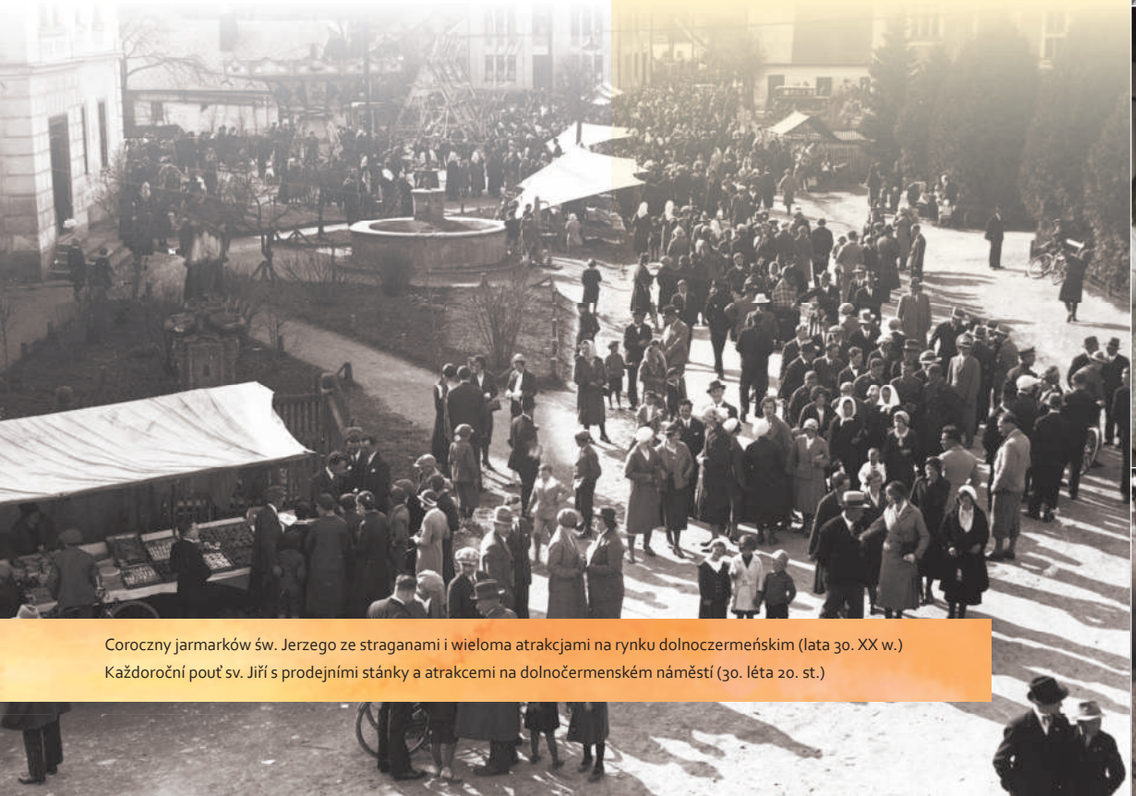

Coroczny jarmarków św. Jerzego ze straganami i wieloma atrakcjami na rynku dolnoczermeńskim (lata 30. XX w.)
Každoroční pouť sv. Jiří s prodejními stánky a atrakcemi na dolnočermenském náměstí (30. léta 20. st.)

Granica pomiędzy Sudetami a Protektoratem przy stawie czermeńskim w czasie II wojny światowej
Hranice mezi Sudetami a Protektorátem u čermenského rybníka v letech 2. světové války

Tradycyjne odławianie ryb ze stawu czermeńskiego należało zawsze do wysokiej rangi wydarzeń towarzyskich. Zdjęcie z czasów, kiedy staw hodowlany należał do spółdzielni rolniczej
Tradiční výlov čermenského rybníka byl vždy společenskou událostí. Na snímku v dobách, kdy rybník patřil JZD

„Szyjemy ludowe stroje podorlickie". Stroje można było zobaczyć głównie podczas pochodów dożynkowych. Od lat 80. do tradycji nawiązuje festiwal folklorystyczny Dni Czermnej i zespół Jitřenka
„Šijeme podorlické kroje". Kroje byly k vidění zejména při dožínkových průvodech. Od 80. let na tradici navazuje folklorní festival Čermenské slavnosti a soubor Jitřenka

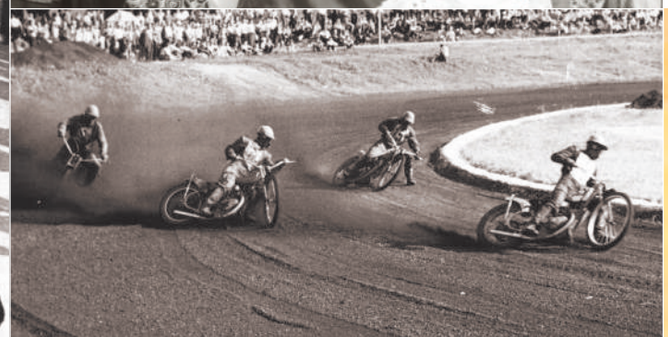

Zawody żużlowe w Dolnej Czermnej. Po 1989 roku odbyły się kilkukrotnie zawody ku czci Junka w postaci zlotu samochodów zabytkowych
Plochodrážní závody v Dolní Čermné. Po roce 1989 se Junkův memoriál několikrát konal jako přehlídka historických automobilů

fot. www.lovecpokladu.cz

Krzyż pojednawczy

Krzyż wykonany z piaskowca, pochodzący prawdopodobnie z końca wojny trzydziestoletniej, czyli około 1650 roku, ma przypominać miejsce potyczki szwedzkiej straży konnej z cesarską. Krzyż z wyżłobioną kopią jest umieszczony na uboczu nad drogą leśną Klekarovy hory, w miejscu zwanym Kobylice.

Smírčí kříž

Pískovcový kříž z roku kolem 1650 připomíná místo bojového střetnutí jezdeckých hlídek švédských a císařských na konci třicetileté války. Kříž s vytesaným kopím je umístěn ve stráni nad lesní cestou Klekarovy hory, v místě zvané Kobylice.

Góra

Miejsce o znaczeniu historycznym, z którym wiąże się wiele legend.

Podobno prowadził tędy, tzw. Bursztynowy Szlak – ważny strategicznie szlak północ-południe, który przecinał całą Europę, od Bałtyku aż po Triest. Legendy wspominają tutejszą twierdzę, Diabelski wał lub Jezioro Adama (Diabła), z którego miały wydobywać się powodujące szkody burze i gradobicia, dlatego zwierzchnia władza kazała je osuszyć.

Znajduje się tutaj, także droga krzyżowa z kapliczką, ławeczkami i odświeżające źródełko z wodą źródlaną wypływającą prawdopodobnie z osuszonego jeziora Adama.

Hůra

Místo s historií, místo opředené mnoha pověstmi.

Procházela zde údajně tzv. Jantarová cesta – důležitá strategická cesta sever – jih, jež vedla napříč Evropou od Baltu až k Terstu. Pověsti vyprávějí o zdejší tvrzi, Čertově brázdě nebo o Adamovu (Čertovu) jezeru, ze kterého měly vycházet škodlivé bouřky a krupobití, a proto ho nechala vrchnost zavést.

Je zde také křížová cesta s kapličkou, lavičky a osvěžení v podobě studánky s pramenitou vodou, vyvěrající zřejmě ze zavezeného Adamova jezera.

Góra Maryjna

Popularny cel pielgrzymek z kościołem Narodzenia Marii Panny wraz z drogą krzyżową wkomponowaną w alejkę lipową. Wcześniej to miejsce nazywano „Na górkach".

Pośrodku kościoła znajduje się prezbiterium z 1864 roku, będące pierwotnie kaplicą, przypominającą cudowne zdarzenie, do którego doszło w tym miejscu w 1814 roku. Ogromna popularność tego miejsca wśród pielgrzymów doprowadziła do wybudowania w 1875 roku obecnego kościoła. Rokrocznie we wrześniu odbywają się tutaj uroczystości odpustowe, chętnie odwiedzane, również przez pielgrzymów z odległej okolicy.

Niedaleko kościoła znajduje się wieża widokowa Marianka o wysokości 23 m.

Na Górze Maryjnej znajduje się granica zlewiska Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego.

Mariánská hora

Vyhledávané poutní místo s kostelem Narození Panny Marie a křížovou cestou zasazenou do aleje lip. Dříve se tomuto místu říkalo Na Vrších.

Uprostřed kostela stojí původní presbytář kaple z roku 1864, jenž připomíná zázračnou událost, která se v roce 1814 na tomto místě udála. Velký zájem poutníků o zdejší místo vedlo v roce 1875 k postavení současného kostela. Každoročně se zde v září koná poutní slavnost, hojně navštěvovaná i poutníky z širokého okolí

Nedaleko kostela stojí 23 m vysoká rozhledna zvaná Mariánka.

Mariánskou horou prochází rozvodí Baltského a Černého moře.

CRK

Miejsce relaksu ze źródełkiem leśnym na terenie ogródków działkowych zwanych Sadem. Nazwa W Sadach pochodzi z 1951 roku, kiedy związek działkowców i kółko młodych działkowców przy miejscowej szkole podstawowej założyli sady na działce gminnej o powierzchni 6 ha. Niedaleko tego miejsca przy skrzyżowaniu stoi Krzyż Kreuzigera. Według miejscowych tradycji prowadziły tutaj stare drogi łączące niedalekie Kłodzko z Pragą a dalej z odległym Wiedniem.

CRK

Místo odpočinku s lesním pramenem v zahrádkářské kolonii zvané Sad. Název V Sadech se datuje od roku 1951, kdy spolek zahrádkářů a kroužek mladých zahrádkářů při místní základní škole založil sady na obecním pozemku o výměře 6 ha. Nedaleko tohoto místa stojí na křižovatce Kreuzigerův kříž. Dle místních tradic zde vedly staré dálkové cesty spojující Kladsko s Prahou a Vídní.

Kościół św. Jerzego

W miejscowości dominuje kościół parafialny piętrzący się na wzniesieniu, pod wezwaniem św. Jerzego. Kościół z cmentarzem stoi na miejscu pierwotnego drewnianego kościoła, który prawdopodobnie wzniesiono w czasach powstawania miejscowości.

Czermna jako wieś parafialna jest już wspominana w dokumentach arcybiskupa Arnoszta z Pardubic w 1350 roku. Najstarszy dzwon św. Jerzego" z 1536 roku wisi po dziś dzień na wieży i dzwoni podczas większych uroczystości. Budowa kamiennej wieży kościoła dostawionej do zachodniej fasady, została zakończona w 1559 roku. W latach 1687 – 1690 zbudowano prezbiterium, zakrystię oraz główną kamienną nawę kościoła, którą dostawiono do kamiennej wieży stojącej tu od 1559 roku. Kościół został „przebudowany" w latach 1859 - 60.

Teren kościoła z kaplicą barokową św. Barbary jest ogrodzony kamiennym murem. Parafia dolnoczermeńska obejmuje 5 wiosek, parafia znajduje się niedaleko kościoła.

Każdego roku odbywa się tutaj odpust związany ze świętem patrona św. Jerzego.

Kostel sv. Jiří

Dominantou obce je farní kostel vypínající se na návrší, zasvěcený sv. Jiří. Kostel s hřbitovem stojí na místě původního dřevěného kostela, který byl pravděpodobně postaven už v době založení obce.

Čermná jako farní ves je již roku 1350 uváděna v listině arcibiskupa Arnošta z Pardubic. Nejstarší zvon „sv. Jiří" z roku 1536 dodnes visí ve věži a zvoní se jím při slavnostních příležitostech. Kamenná věž kostela, postavená v západním průčelí, byla dokončena v roce 1559. V roce 1687 – 1690 byl postaven presbytář se sakristií společně s hlavní kamennou lodí kostela, která byla přistavěna ke kamenné věži z r. 1559. Kostel byl pak „přestavěn" v letech 1859 - 60.

Areál kostela s barokní kaplí sv. Barbory je obehnán kamennou zdí. Dolnočermenská farnost zahrnuje 5 vesnic, fara se nachází nedaleko kostela.

Každoročně se zde koná pouť, která je spojena se svátkem patrona sv. Jiří.

Ośrodek Zdrowia i Sportu

Budowa ośrodka rozpoczęła się w latach 70. XX wieku. Do restauracji, pola do minigolfa i boiska piłkarskiego stopniowo dochodziły nowe miejsca zakwaterowania oraz kolejne obiekty sportowe. Obecnie ośrodek posiada 142 miejsca noclegowe i dobrej jakości zaplecze mogące przyjąć zielone szkoły, kursy rowerowe, imprezy integracyjne, spotkania firmowe, wydarzenia kulturalne i sportowe oraz obozy treningowe dla różnych sportowców. Zarządcą ośrodka jest gmina Dolna Czermna.

To miejsce skupiło na sobie uwagę już znacznie wcześniej.

Od 1949 do 1967 roku organizowano tutaj zawody żużlowe, tzw. Memoriał Junka. Swoją nazwę zawdzięczają sławnemu kierowcy wyścigowemu Vincencowi Junkowi, który kiedyś tutaj mieszkał.

Areál zdraví a sportu

Areál se začal budovat v 70. letech. K restauraci, minigolfu a fotbalovému hřišti postupně přibyly ubytovací kapacity a další sportoviště. V současné době má areál 142 lůžek a nabízí kvalitní zázemí pro školy v přírodě, sportovní soustředění, cyklistické a adaptační kurzy, firemní, kulturní a sportovní akce. Provozovatelem areálu je městys Dolní Čermná.

Toto místo si svoji pozornost získalo již mnohem dříve.

Od roku 1949 do roku 1967 se zde jezdily závody na ploché dráze, tzv. Junkův memoriál. Své jméno nesou po místním rodákovi, slavném automobilovém závodníkovi Vincenci Junkovi.

Rynek

Od zawsze na rynku skupiały się najważniejsze wydarzenia w gminie. Większość domów budowanych po 1877 roku do dziś tworzy rynek, zmienił się jednak cel, dla którego były budowane oraz ich wygląd. Zmienił się również wygląd samego rynku.

W budynku urzędu gminy, usytuowanym pośrodku rynku (wcześniej szkoła gminna) znajduje się biblioteka oraz muzeum przyrodnicze i etnograficzne. Na przeciwko znajduje się budynek przedszkola i szkoły podstawowej z klasami od 1 do 9, pomnik poległych w I wojnie światowej z 1923 roku oraz figura św. Jana Nepomucena z 1771 roku.

Obok apteki swoje gabinety na rynku mają lekarze specjaliści (pediatra dla dzieci i młodzieży oraz lekarz rodzinny dla dorosłych). Znajdują się tutaj, także sklepy, poczta, przystanek autobusowy, restauracja i kamienice.

Teren zielony pośrodku rynku oferuje przestrzeń do relaksu i spotkań.

Náměstí

Náměstí odjakživa patřilo k centru dění obce. Většina domů stavěných od roku 1877 tvoří náměstí dodnes, změnil se však účel, pro který se stavěly, jejich podoba. Výraznou proměnou prošla i podoba náměstí.

V budově obecního úřadu uprostřed náměstí (dříve obecná škola) sídlí knihovna, přírodovědné a etnografické muzeum. Naproti budova mateřské a základní školy s devítiletou školní docházkou, pomník padlých z I. světové války z roku 1923 a socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1771.

Na náměstí mají své ordinace praktičtí lékaři (pro děti, dorost i dospělé) a otevřena je i lékárna. Najdete zde obchody, poštu, autobusovou zastávku, restauraci a bytové domy.

Zeleň uprostřed náměstí nabízí prostor k odpočinku, k potkávání se.

Staw hodowlany

Staw został założony w 1450 roku przez rodzinę Kostków z Postupic zarządzających Lanszkrounem. Pierwotnie staw był wykorzystywany do hodowania ryb a woda do napędu pobliskiego młyna. Korzystano z niego, również do celów rekreacji wodnej. W miesiącach letnich, ta naturalna pływalnia przyciągała ponad 400 odwiedzających. Były zbudowane przebieralnie, basen, molo. Obok kiosku z przekąskami można było wypożyczyć łódkę. W miesiącach zimowych staw służył jako ślizgawka.

W 1968 roku obok stawu postawiono saunę, która działa do dziś.

W latach 2006-2008 usunięto muł i dokonano rewitalizacji stawu, powstała wówczas wyspa lęgowa dla ptaków. Obecnie staw jest własnością prywatną i służy do hodowli ryb. Tradycyjnie na jesień odbywa się odławianie ryb ze stawu.

Rybník

Rybník založila lanškrounská vrchnost Kostků z Postupic v roce 1450. Primárně byl určen pro chov ryb a voda z rybníka pro pohon nedalekého mlýna. Byl také hojně využíván k vodní rekreaci. Přírodní koupaliště v letních měsících přilákalo na 400 návštěvníků. Byly zde postaveny převlékací kabiny, plovárna, molo. Byla tu půjčovna lodiček i stánek s občerstvením. V zimních měsících sloužil rybník jako kluziště.

V roce 1968 byla u rybníka postavena sauna, která slouží dodnes.

V letech 2006-2008 zde bylo provedeno odbahnění a revitalizace rybníka, vznikl ostrůvek pro hnízdění ptáků. Rybník je nyní v soukromém vlastnictví a je určen pro chov ryb. Na podzim zde každoročně probíhá výlov rybníka.

fot. www.dolnicermna.rajce.idnes.cz

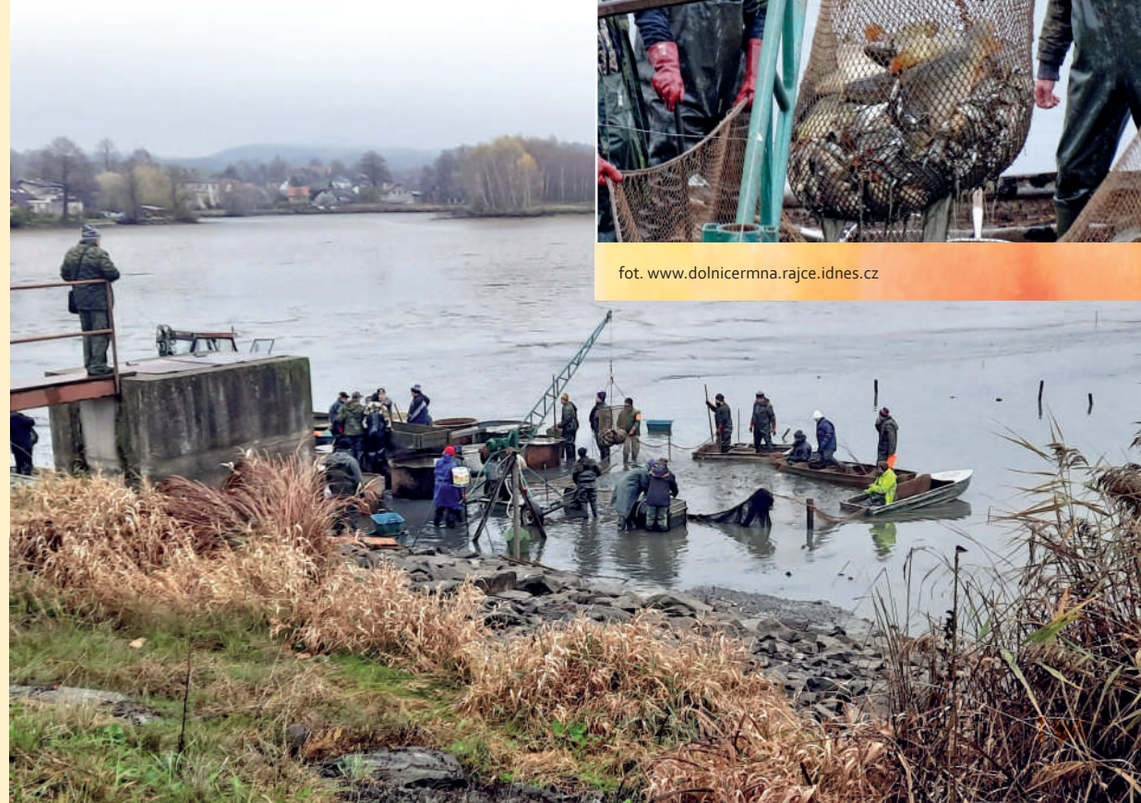

Muzeum Przyrodnicze

Muzeum Przyrodnicze w Dolnej Czermnej zostało założone jako druga ekspozycja obecnego muzeum. Wystawiane są tutaj przede wszystkim spreparowane ptaki i ssaki oraz kolekcja owadów i innych bezkręgowców żyjących w okolicy Dolnej Czermnej. Elementem wystawy jest także ekspozycja i zbiór skamieniałości pochodzących z mórz mezozoiku, znajdujących się w przeszłości na naszych terenach. Interesujący jest eksponat przedstawiający skamieniały pień.

Přírodovědné muzeum

Přírodovědné muzeum v Dolní Čermné bylo založeno jako druhá expozice obecního muzea. Vystavuje především vycpaniny ptáků a savců, sbírka hmyzu a dalších bezobratlých žijících v okolí Dolní Čermné. Součástí je i mineralogická expozice a sbírka zkamenělin pocházejících z druhohorních moří, které se v naší oblasti nacházely. Zajímavý je exponát zkamenělého kmene.

Muzeum radioodbiorników

Historyczna wartość i różnorodność eksponatów, uzupełniona wciągającym wykładem, przekonuje do zwiedzenia zbiorów zabytkowych radioodbiorników i części elektronicznych. Prywatne zbiory Pana Karla Hrodka liczą ponad 200 modeli zabytkowych radioodbiorników. Najstarszy eksponat został wyprodukowany w 1929 roku, czyli sześć lat po rozpoczęciu nadawania czechosłowackiego sygnału radiowego. Do zobaczenia są odbiorniki, które stały się symbolem przepychu oraz tanie urządzenia produkowane dla zwykłych odbiorców. Odbiornik w kształcie krążka hokejowego wyprodukowany z okazji MS w hokeju w 1978 roku lub odbiornik w kształcie torebki.

Niedawno powstała również wystawa poświęcona produktom Zakładów Radiowych Unitra-Diora.

Muzeum rádií

Historická hodnota a rozmanitost exponátů doplněná o poutavý výklad vybízí k prohlídce sbírky historických rádií a historických součástek pro elektroniku. Soukromá sbírka pana Karla Hrodka čítá na 200 tipů historických rádií. Nejstarší exponát sbírky je z roku 1929, šest let od zahájení rozhlasového vysílání v Československu. K vidění jsou přijímače, který se staly symbolem přepychu, ale i levné přístroje vyráběné pro běžné lidi. Přijímač ve tvaru hokejového puku vyrobený u příležitosti konání MS v ledním hokeji 1978 nebo přijímač ve tvaru kabelky.

Nově zde vzniká i expozice výrobků Diory.

Etnografické muzeum

Muzeum vzniklo v roce 1981, kdy spolek zahrádkářů uspořádal výstavu „Jak se u nás dříve žilo a pracovalo". Členové spolku sesbírali po domech a chalupách staré nástroje, nářadí, nádobí, hospodářské stroje, oděvy, obrazy, a další věci denní potřeby. Tyto darované předměty se po výstavě staly prvními exponáty v muzeu. Naleznete zde také prapor čermenských vojenských vysloužilců z roku 1885, originál podorlického kroje, korouhvičku z roku 1687 (z původního kostela), malovaný selský nábytek a mnoho jiného.

Muzeum etnograficzne

Muzeum powstało w 1981 roku, kiedy związek działkowiczów zorganizował wystawę „Jak się u nas kiedyś żyło i pracowało". Członkowie związku zbierali po domach stare urządzenia, narzędzia, naczynia, maszyny gospodarcze, ubrania, obrazy i inne rzeczy codziennego użytku. Po zakończeniu wystawy wszystkie te pochodzące z darów przedmioty stały się pierwszymi eksponatami muzealnymi. Znajduje się tutaj także sztandar czermeńskich weteranów wojennych z 1885 roku, oryginał podorlickiego stroju ludowego, wiatrowskaz z 1687 roku (z pierwotnego kościoła), sielskie ozdabiane malunkami meble i wiele innych.

Płyty pamiątkowe upamiętniające słynnych mieszkańców

Pamětní desky slavných rodáků

Vincenc Junek

(5 maj 1894 – 15 lipca 1928)

Najstarszy z 13 dzieci krawca Vincenca Junka. Był bardzo utalentowany i ambitny. Po ukończeniu gminnej a następnie mieszczańskiej szkoły rozpoczął studia w szkole handlowej w Pradze. Po jej ukończeniu rozpoczął pracę w Praskim Banku Kredytowym i doszedł do pozycji poważanego bankiera. W trakcie pobytu w Ołomuńcu poznał swoją przyszłą żonę Eliszkę Junkovą (Pospiszilową), która podobnie jak Vincenc była fanem motoryzacji.

Junek założył w Pradze automobilklub i odnosił sukcesy jako kierowca wyścigowy nie tylko w kraju, ale także za granicą. Jeździł samochodem marki Bugatti.

Zginął w trakcie wyścigów na torze Nürburgring po uderzeniu w skałę. Miał tylko 34 lata.

Dnia 14. sierpnia 1949 roku w celu upamiętnienia XXI rocznicy jego śmierci, zorganizowano w Dolnej Czermnej „I Memoriał Junka" – wyścigi motocyklowe na torze żużlowym. W trakcie uroczystego otwarcia wyścigów na ścianie szkoły podstawowej odsłonięto tablicę pamiątkową (dzieło rzeźbiarza, tutejszego mieszkańca Ladislava Faltejska).

14. sierpnia 2019 roku odkryto tablicę pamiątkową przy budynku, w którym mieszkał Vincenc Junek.

Vincenc Junek

(5. května 1894 – 15. července 1928)

Nejstarší ze 13 dětí krejčího Vincence Junka. Byl velmi nadaný a ctižádostivý. Po absolvování obecní a měšťanské školy studoval v Praze obchodní školu. Po jejím dokončení nastoupil do Pražské úvěrní banky a vypracoval se na váženého bankéře. Během svého působení v Olomouci se seznámil se svoji budoucí ženou Eliškou Junkovou (Pospíšilovou), která stejně jako Vincenc propadla automobilové vášni.

Junek byl zakladatel autoklubu v Praze a úspěšný automobilový závodník nejen u nás, ale i v zahraničí. Jezdil ve voze Bugatti.

Zahynul při automobilových závodech v Nürburgringu po nárazu do skály. Bylo mu pouhých 34 let.

Na památku 21. výroční jeho skonu byl v Dolní Čermné uspořádán dne 14. srpna 1949 I. Junkův memoriál – závod motocyklů na ploché dráze. Při jeho slavnostním zahájení mu byla na základní škole odhalena pamětní deska (dílo sochaře, zdejšího rodáka Ladislava Faltejska).

14. srpna roku 2019 byla také odhalena pamětní deska u domu, kde Vincenc Junek žil.

Jindřich Štyrský, 1930 r.

Jindřich Štýrský

(11 sierpnia 1899 – 21 marca 1942)

Czeski malarz, fotograf, grafik, scenograf, wydawca, literat, poeta, wielki propagator motywów erotycznych w sztuce i słynny przedstawiciel surrealizmu.

Urodził się w Czermnej w rodzinie nauczyciela Jędrzeja Sztyrskiego i jego pobożnej żony Marii. Lata szkolne spędził w gminnej szkole w Dolnej Czermnej. Na życzenie ojca studiował na wydziale nauczycielskim w Hradec Kralove a po studiach rozpoczął pracę jako nauczyciel w tutejszej szkole. Od najmłodszych lat Jędrzej chętnie malował i pragnął stać się malarzem. Dopiero wypłata jego części spadku po zmarłej matce umożliwiła mu studiowanie w latach 1921-1924 na Akademii Sztuk Pięknych w Pradze. Tutaj w pełni rozpoczęła się jego twórczość artystyczna.

Jego partnerką przez całe życie była Maria Czerminowa, znana pod pseudonimem Toyen. Będąc parą artystów ściśle ze sobą współpracowali. Razem zapisali się do ruchu Dziewięćsił a w latach 1925-1928 mieszkali w Paryżu. Tam również powołali do życia kierunek w malarstwie – artyficjalizm. W latach 1928-1929, po powrocie do Pragi został szefem wyprawy Wyzwolonego Teatru i razem z Toyen wystawiali się na wystawach nie tylko w Czechach, ale także za granicą.

Zły stan zdrowia, którego nie polepszał niezdrowy styl życia i wrodzona wada serca przedwcześnie ukończył jego życie w wieku 42 lat.

Jindřich Štýrský

(11. srpna 1899 – 21. března 1942)

Český malíř, fotograf, grafik, scénograf, nakladatel, literát, básník, velký propagátor erotických motivů v umění a významný představitel surrealismu.

Narodil se v Čermné učiteli Jindřichu Štýrskému a jeho zbožné ženě Marii. Školní léta začal na obecné škole v Dolní Čermné. Na přání otce poté studoval učitelský ústav v Hradci Králové a po studiích nastoupil jako učitel do zdejší školy. Jindřich od dětství rád maloval a toužil být malířem. Až vyplacení dědického podílu po zemřelé matce mu umožnilo v letech 1921-1924 studovat Akademii výtvarných umění v Praze. Zde se naplno odstartovala jeho umělecká tvorba.

Jeho celoživotní družkou byla Marie Čermínová, známá pod pseudonymem Toyen. Jako umělecká dvojice úzce spolupracovali. Společně se pak stali členy Devětsilu a v letech 1925-1928 žili v Paříži. Tam také založili umělecký směr – artificialismus. Po návratu do Prahy byl v letech 1928-1929 šéfem výpravy Osvobozeného divadla a společně s Toyen vystavoval na výstavách nejen v Čechách, ale i v zahraničí.

Špatný zdravotní stav podpořený nezdravým životním stylem a vrozenou srdeční vadou ukončil jeho život předčasně ve 42 letech.

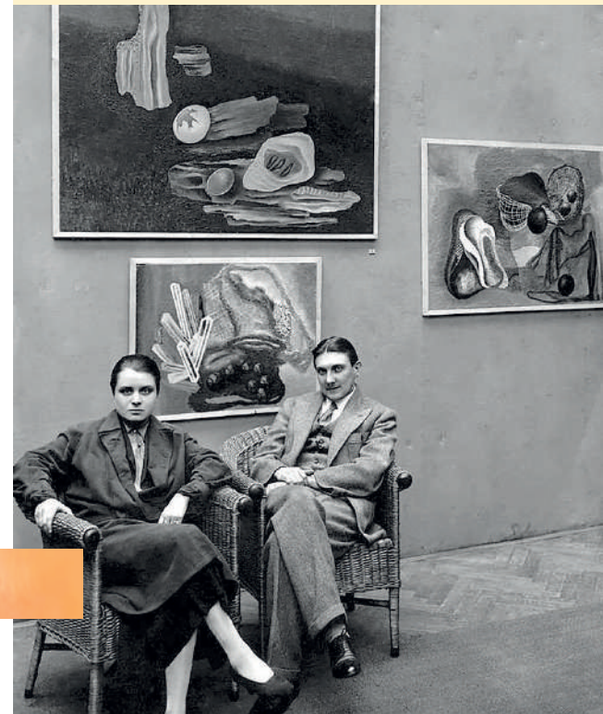

Štyrský i Toyen na wspólnej wystawie w Sali Alša Forum Sztuki w Pradze w listopadzie 1931 r.

Dzień z sąsiadami

Międzynarodowa sportowo-kulturalna impreza organizowana przez gminę Dolni Czermna we współpracy z lokalnymi stowarzyszeniami. W imprezie uczestniczą gminy partnerskie – polska gmina Dzierżoniów, słowacka Liptovské Tepličky, ukraińska Velké Berezné i węgierska Kazaru. W imprezie biorą udział również gminy Mikroregionu Północne-Lanszkrounsko i szersza grupa odbiorców, dla której impreza jest przeznaczona.

Dzień z sąsiadami jest dniem pełnym sportu, szerokiego wyboru jedzenia i picia oraz dobrej zabawy. Bogaty całodniowy program wraz z wieczornym koncertem wiodących zespołów muzycznych.

Den se sousedy

Mezinárodní sportovně kulturní akce, jejímž pořadatelem je městys Dolní Čermná ve spolupráci s místními spolky. Akce se účastní partnerské obce městysu – z polské gminy Dzierzoniow, slovenské Liptovské Tepličky, ukrajinského Velkého Berezného a maďarského Kazaru. Dále to jsou obce Mikroregionu Severo-Lanškrounsko a široká veřejnost, pro kterou je akce určena.

Den se sousedy je den plný sportu, pestrého výběru jídla a pití a dobré zábavy. Bohatý celodenní program včetně večerního koncertu předních kapel hudební scény.

Podróż przez bajkowy las

Jedno z najstarszych wydarzeń kulturalnych. Już 34 lata (od 1988 roku) przedszkole wraz z gminą organizuje we współpracy z ochotnikami teatralnymi i Czeskim Czerwonym Krzyżem podróż przez bajkowy las. W trakcie jednego niedzielnego popołudnia na przełomie maja i czerwca w okolicznych lasach, na łąkach i na ścieżkach pojawiają się bajkowe stwory.

Dominuje ruch na świeżym powietrzu, wykonywanie zadań, które przygotowały (przede wszystkim dla dzieci) bajkowe stwory, ale również słodkie nagrody na zakończenie. To piękna impreza, otwarta dla dzieci, ich rodziców i dziadków oraz dla innych zainteresowanych.

fot. www.dolni-cermna.cz

Pochod pohádkovým lesem

Jedna z nejstarších kulturních akcí. Už 34 let (rok 2022) pořádá mateřská škola a městys Dolní Čermná ve spolupráci s divadelními ochotníky a ČČK pochod pohádkovým lesem. Na jedno nedělní odpoledne na přelomu měsíce května a června se v okolních lesích, loukách a stezkách zjeví pohádkové bytosti.

Pohyb na čerstvém vzduchu, plnění úkolů, které si (především pro děti) pohádkové bytosti připravily, ale i sladká odměna na závěr. Krásná akce pro děti, jejich rodiče a prarodiče, pro širokou veřejnost.

Kto się bawi, ten się nie złości

Zabawne dyscypliny sportowe i quizy – sprawdzanie wiedzy członków poszczególnych dolnoczermeńskich stowarzyszeń i grup. Już od kilku lat sobotnie popołudnia połowy miesiąca maja należą do tej pięknej imprezy, którą organizuje grupa ochotniczych aktorów teatralnych dla czteroosobowych zespołów składających się z przedstawicieli lokalnych stowarzyszeń. Oryginalne i zabawne konkursy pomyślane tak, aby limit wieku uczestników był ograniczony jedynie dolną granicą 18+. Najstarszymi uczestnikami są członkowie klubu emeryta.

Kdo si hraje, nezlobí

Zábavné sportovně – vědomostní hry mezi jednotlivými dolnočermenskými spolky. Sobotní odpoledne poloviny měsíce května již několik let patří této krásné akci, kterou spolek divadelních ochotníků připravuje pro čtyřčlenná družstva tvořena zástupci místních spolků. Originální a vtipné soutěže promyšlené tak, aby věkový limit soutěžících měl pouze spodní hranici 18+. Nejstaršími účastníky jsou členové klubu důchodců.

Bieg przez Czerwone wzgórze

Szybkie i wolniejsze zawody biegowe dla dzieci i dorosłych. Czerwcowa niedziela już od kilku lat należy do biegaczy wszystkich kategorii wiekowych. Trasy zawodów dziecięcych prowadzą wokół Ośrodka Zdrowia i Sportu, trasa głównego biegu dla dorosłych prowadzi biegaczy na niedalekie Czerwone wzgórze. W programie zawodów przewidziano charytatywny bieg ludowy, z którego cały dochód zawsze przekazywany jest na potrzeby konkretnej osoby.

Běh přes Červený vrch

Běžecké závody pro děti a dospělé, rychlé i ty pomalé. Červnový nedělní den již několik let patří běžců všech věkových kategorií. Trasy dětských závodů jsou vedeny kolem areálu zdraví, hlavní závod pro dospělé zavede běžce na nedaleký Červený vrch. Součástí závodů je charitativní lidový běh, jehož výtěžek je v plné výši věnován na potřeby konkrétní osoby.

WYDARZENIA CYKLICZNE

Dni Czermnej

Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny, którego organizatorem jest zespół folklorystyczny Jutrzenka i gmina Dolna Czermna. Dni Czermnej stanowią przegląd sztuki ludowej w jej naturalnych postaciach, takich jak taniec ludowy, muzyka i śpiew. Uroczystości wzbogacone są tradycyjnym jarmarkiem, połączonym z pokazem rzemiosł ludowych, których można doświadczyć własnymi rękami.

Odbywający się zawsze w drugiej połowie czerwca festiwal został w 2015 roku włączony do programu Oblicza Kraju Pardubickiego, który obejmuje najbardziej znaczące imprezy kulturalne i sportowe w regionie.

W 2022 roku odbywał się już po raz 33. W trakcie długiej historii na festiwalu wystąpiło ponad 120 zespołów z całego świata.

Čermenské slavnosti

Mezinárodní folklorní festival, jehož pořadatel je folklorní soubor Jitřenka a městys Dolní Čermná. Čermenské slavnosti jsou přehlídkou lidového umění v jeho přirozených podobách, jakými jsou lidový tanec, muzika a zpěv. Obohacením slavností jsou tradiční jarmarky s ukázkami lidových řemesel, která je možné si vlastnoručně vyzkoušet.

Tento festival konaný vždy v druhé půli června byl v roce 2015 zařazen do programu Tvář Pardubického kraje, který zahrnuje nejvýznamnější kulturní a sportovní akce kraje.

V roce 2022 se konal již jeho 33. ročník. Za tuto dlouhodobou historii se představilo přes 120 souborů z celého světa.

GMINA DZIERŻONIÓW
www.ug.dzierzoniow.pl

DOLNÍ ČERMNÁ
www.dolni-cermna.cz

ISBN 978-83-966902-0-3

ATRAKCJE TURYSTYCZNE / TURISTICKÉ ATRAKCE
Dolna Czermna / Dolní Čermná

- Krzyż pojednawczy / Smírčí kříž
- Góra / Hůra
- Góra Maryjna / Mariánská hora
- CRK / CRK
- Kościół św. Jerzego / Kostel sv. Jiří
- Ośrodek Zdrowia i Sportu / Areál zdraví a sportu
- Rynek / Náměstí
- Staw hodowlany / Rybník
- Muzeum radioodbiorników / Muzeum rádií
- Muzeum przyrodnicze / Etnografické muzeum
- Muzeum etnograficzne / Přírodovědné muzeum
- Płyty pamiątkowe upamiętniające słynnych mieszkańców / Pamětní desky slavných rodáků (Vincenc Junek • Jindřich Štýrský)

DOLNA CZERMNA
DOLNÍ ČERMNÁ

Miejscowość Czermna powstała w szczycie kolonizacji średniowiecznej jako długa rzędówka, ciągnąca się wzdłuż doliny potoku Czermenka. Po raz pierwszy wymieniana jest w 1304 roku obok innych miejscowości objętych poddaństwem gruntownym wobec zamku Lanszperk. Nazwa miejscowości pochodzi od czerwono-brązowego zabarwienia dna potoku, bogatego w żelazo. Mieszkańcy tradycyjnie trudnili się rolnictwem. Już w średniowieczu po środku miejscowości powstał staw hodowlany. W jego pobliżu znajduje się pagórek z dominującym nad wsią kościołem św. Jerzego. Obok postawiono budynek, w którym zasiadał sołtys (dzisiejszy budynek klubu sportowego Orlovna). Poniżej kościoła, przy skrzyżowaniu dróg zaczął się z wolna rozrastać mały plac, z którego powstał rynek. Liczba mieszkańców powoli rosła, aż w 1851 roku osiągnęła 3745. W tym czasie wielu mieszkańców Czermnej wyemigrowało za pracą do USA. W 1873 roku gmina Czermna uzyskała dodatkowe kompetencje administracyjne. W Czermnej przeważało wówczas rolnictwo i działalność gospodarcza, jednak stopniowo powstawały małe cegielnie oraz fabryka tekstyliów i zakład produkcyjny z parkiem maszynowym. Czermna będąca gminą z rozszerzonym zakresem kompetencji stała się ulubionym miejscem letniego wypoczynku, dzięki okolicznej przyrodzie i naturalnemu kąpielisku zorganizowanemu przy stawie hodowlanym. Letni goście znajdowali nocleg i korzystali z wyżywienia w wielu domach zajezdnych.

Čermná vznikla za vrcholně středověké kolonizace jako dlouhá lánová ves v údolí potoka Čermenky. Poprvé je zmíněna spolu s dalšími obcemi lanšperského panství v roce 1304. Název obce je odvozen od červeně železitě zbarveného dna potoka. Obyvatelé se tradičně živili zemědělstvím. Uprostřed obce vznikl již ve středověku rybník. Poblíž něho je návrší s dominantou obce – kostelem sv. Jiří. U něj stávala také rychta (dnešní budova orlovny). Pod kostelem u křižovatky cest postupně vznikl rynek – náměstí. Počet obyvatel rostl až k 3745 v roce 1851. V této době odcházela řada lidí z Čermné kvůli živobytí do USA. Roku 1873 byla obec Čermná povýšena na městys. Nadále převládalo zemědělství a živnosti, ale postupně v Čermné vzniklo i několik menších cihelen a textilní či strojní továrna. Městys Čermná s okolní přírodou a přírodním koupalištěm na rybníce býval oblíbeným letoviskem. Letní hosté nacházeli ubytování a stravování v četných hostincích.

Po roce 1620 byl jediným povoleným náboženstvím katolicismus. V Čermné ale i nadále žili mnozí tajní evangelíci. Část z nich odešla v 18. století do exilu ve Slezsku či v Berlíně. Ti, co zůstali, se po roce 1781 mohli přihlásit ke své víře. V horní části Čermné tak vznikl evangelický kostel. Náboženství obyvatel horní části obce spolu s délkou katastru přes 7 km vedlo roku 1935 k rozdělení Čermné na samostatnou Dolní Čermnou (1290 obyvatel) a Horní Čermnou (1100 obyvatel). V Dolní Čermné kvetl bohatý spolkový a kulturní život. Kromě dobrovolných hasičů zde fungovaly tělovýchovné organizace Sokol a Orel. Spolek divadelních ochotníků hrával i několik premiér v jedné sezoně. Samozřejmostí byly každoroční poutě u kostela sv. Jiří i na nedalekém poutním místě Mariánská hora, průvody Božího těla či slavnosti dožínek. Roku 1899 se v Čermné narodil malíř Jindřich Štýrský.

Na podzim 1938 Hitler v důsledku Mnichovské dohody zabral československé pohraničí s převažujícím německy mluvícím obyvatelstvem – Sudety. Na Lanškrounsku se do německého záboru dostalo i několik obcí s ryze českým obyvatelstvem, protesty nic nezmohly. Dolní Čermná byla dokonce hranicí rozdělena na dvě části. Větší část obce s náměstím zůstala v Protektorátu Čechy a Morava, část obce nad rybníkem se stala součástí Sudet, tedy Německa, čímž se značně zkomplikoval život obyvatel. Nástup komunistů k moci v roce 1948 se projevil i v Dolní Čermné. Sedláci museli vstoupit do družstva, živnosti byly znárodněny. Někteří lidé byli režimem pronásledováni, vězněni nebo nuceně vystěhováni. Jednotné linii se musely podřídit i spolky. Na druhou stranu v této době vznikly nové stavby – ať už bytovky, rodinné domy nebo třeba kravíny. V letech 1949-1967 se v Dolní Čermné jako memoriál zdejšího rodáka, automobilového závodníka Vincence Junka, jezdily plochodrážní motocyklové závody. Na závody chodilo až 50 000 diváků. Plochá dráha byla později postupně upravována do podoby různých sportovišť a autokempu s restaurací, až do dnešní podoby AZAS (Areál zdraví a sportu), čímž se znovuobnovil rekreační charakter obce. Pád komunismu roku 1989 umožnil obnovení některých živností či spolků. Roku 2009 získala Dolní Čermná znak a vlajku – vychází z historické pečeti obce a je na nich sv. Jiří přemáhající draka. Od stejného roku má obec opět status městyse.

W okolicach miejscowości Lanszkroun pod niemiecki zabór trafiło kilka miejscowości z ludnością czysto czeską, ich protesty jednak na nic się zdały. Dolna Czermna była nawet przedzielona granicą na dwie części. Większa część miejscowości wraz z rynkiem pozostała na terenie Protektoratu Czech i Moraw, część ponad stawem stała się częścią Sudetów, czyli Niemiec, co znacznie skomplikowało życie mieszkańcom. Uzyskanie władzy przez komunistów w 1948 roku, nie pozostało bez echa nawet w Dolnej Czermnej. Rolnicy musieli wstąpić do spółdzielni rolniczej, firmy zostały znacjonalizowane. Niektórzy ludzie byli prześladowani przez reżim, trafili do więzienia lub zostali przymusowo przesiedleni. Do wspólnej ideologii musiały się także przystosować stowarzyszenia. Z drugiej strony w tym czasie powstały nowe budynki – mieszkania, domki jednorodzinne czy obory. W latach 1949-1967, ku czci wywodzącego się z Dolnej Czermnej kierowcy wyścigowego Vincenca Junka, odbywały się zawody żużlowe. Zawody oglądało nawet 50 000 widzów. Tor żużlowy stopniowo zmieniał się w różne obiekty sportowe, przez pole dla samochodów kempingowych z restauracją, aż do dzisiejszego Ośrodek Zdrowia i Sportu (AZAS), dzięki czemu odrodził się rekreacyjny charakter miejscowości. Upadek komunizmu w 1989 roku umożliwił wznowienie niektórych firm oraz odrodzenie stowarzyszeń. W 2009 roku Dolna Czermna otrzymała godło i flagę – pochodzącą z historycznej pieczęci gminy z postacią św. Jerzego pokonującego smoka. Od tego samego roku gmina odzyskała status gminy z rozszerzonymi uprawnieniami.

Gmina Dzierżoniów / Obec Dzieržoňov

www.ug.dzierzoniow.pl

ATRAKCJE TURYSTYCZNE / TURISTICKÉ ATRAKCE
Gmina Dzierżoniów / Obec Dzieržoňov

1 | JĘDRZEJOWICE
- Gospodarstwo Agroturystyczne u Krzysztofa / Agroturistický areál „U Krzysztofa”
- Skwerek „Słoneczna Przystań” / Rekreační areál „Slunečný přístav”
- Gorko Golf & Country Club

2 | KSIĄŻNICA

3 | KIEŁCZYN
- Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej / Chrám panny Marie milostné
- Ścieżka Edukacyjno-Przyrodnicza „Wzgórza Kiełczyńskie” / Přírodovědecká stezka „Kielčínské kopce“
- Pałac w Kiełczynie z Izbą Regionalną / Palác v Kielčínu s Regionální pamětní místností

4 | TUSZYN
- Zespół pałacowo-parkowy w Tuszynie / Palácový a parkový soubor v Tušině
- Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Poznajemy gatunki drzew liściastych i iglastych” / Přírodně naučná stezka „Poznáváme druhy listnatých a jehličnatých stromů“
- Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa / Kostel Nejsvětějšího Srdce páně

5 | WŁÓKI
- Gnejsy we Włókach / Ruly ve Vlukách
- Pomnik poświęcony pierwszym polskim osadnikom / Památník prvním polským osadníkům

6 | MOŚCISKO
- Ostoja nad Młynówką / Chata nad Mlýnovkou
- Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Mościsku / Kostel sv. Jana Křtitele v Moscisku
- Centrum Biblioteczno-Kulturalne / Středisko knihovnických a kulturních služeb
- Stawy w Mościsku / Rybníky v Mostisku

7 | NOWIZNA
- „Park dobrych nowin” w Nowiźnie / „Park dobrých zprav” v Novizně
- Pałac w Nowiźnie / Palác v Novizně
- Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusowego / Kostel Nejsvětějšího Srdce páně

8 | OWIESNO
- Ruiny zamku / Zřícenina zámku
- Owiesno – wieś okrągłego zamku / Ověsno – Vesnice kulatého zámku
- Kościół pw. św. Trójcy / Kostel sv. Trojice

9 | OSTROSZOWICE
- Kościół pw. św. Jadwigi / Kostel sv. Hedviky
- Ruiny budowli rotundowej / Zřícenina rotundy
- Wyspa Koni w Ostroszowicach / Koňský ostrov v Ostrošovicích

10 | JODŁOWNIK
- Trasy kolarstwa górskiego MTB / Náročné MTB trasy
- Obelisk upamiętniający poległych w czasie I Wojny Światowej
- Domek Myśliwski w Jodłowniku / Myslivna v Jodlovníku

11 | PIŁAWA DOLNA
- Piława Dolna „Wieś magicznego kamienia” / Dolní Pilava „Vesnice magického kamene”
- Ścieżka Przyrodniczo-Historyczna w Piławie Dolnej / Přírodní a historická stezka v Dolní Pilavě
- Stawy w Piławie Dolnej / Rybníky v Dolní Pilavě
- Pomost przy stawie w Piławie Dolnej / Kladka u rybníku v Dolní Pilavě
- Czerwony pałac w Piławie Dolnej / Červený palác v Dolní Pilavě
- Kościół pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej / Kostel svaté Kateřiny Alexandrijské
- Kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny / Kostel Narození Nejsvětější Panny Marie

12 | DOBROCIN
- Dobrocin – wieś bajek i legend / Dobrocin – Vesnice pohádek a pověsti
- Zespół pałacowo-parkowy w Dobrocinie/ Palácový a parkový soubor v Dobrocinu
- Kościół pw. św. Piotra i Pawła w Dobrocinie / Kostel svatých Petra a Pavla v Dobrocinu
- Gospodarstwo agroturystyczne „Marianówek”/ Agroturistický areál „Marianówek”

13 | ROZTOCZNIK
- Kościół pw. św. Józefa Oblubieńca w Roztocznik / Kostel svatých Josefa snoubence Panny Marie v Roztočníku
- Zespół pałacowo-parkowy w Roztocznik / Palácový a parkový soubor v Roztočníku

14 | UCIECHÓW
- Uciechów – wioska dobrego humoru / Útěchov – Vesnice dobré nálady
- Pole do minigolfa / Minigolfové hřiště
- Park pod Uciechowską Lipą w Uciechowie / Park pod utěchovskou lípou v Utěchově / Kościół pw. św. Bartłomieja / Kostel svatého Bartoloměje
- Kapliczka morowego powietrza w Uciechowie / Kaple morového vzduchu v Utěchově

15 | MYŚLISZÓW

GMINA DZIERŻONIÓW
– stąd jestem, tu mieszkam, tu chcę żyć

Gmina Dzierżoniów to podgórska okolica, która rozciąga się od malowniczych Gór Sowich, poprzez pełne przyrodniczych skarbów Wzgórza Kiełczyńskie, aż po tajemniczy Masyw Ślęży. W skład gminy wchodzi 15 sołectw. Tutaj ludzie żyją, w odróżnieniu od miasta, mając czas na przyjrzenie się porom roku, spotkanie się i porozmawianie.

Obszar gminy to 141 km². Przez jej tereny przebiega rowerowy „Bursztynowy Szlak” czyli międzynarodowa trasa EuroVelo 9, łącząca Bałtyk z Morzem Śródziemnym.

Gmina Dzierżoniów słynie z niezwykle gościnnych mieszkańców, którzy kreują unikalne i naturalne produkty lokalne, rozwijają turystykę, chronią i promują kulturowe dziedzictwo oraz dbają o poprawę jakości i estetyki wsi. To oni tworzą wizerunek swoich miejscowości, traktując je jak swoje miejsce na ziemi.

Na turystów czekają tu przepiękne widoki, bliski kontakt z naturą i miejsca cenne historycznie. Ci aktywni z pewnością chętnie skorzystają z ofert wsi tematycznych i edukacyjnych gier terenowych.

Odkryj gminę Dzierżoniów!

OBEC DZIERŽOŇOV
– odsud pocházím, zde bydlím, zde chci žít

Obec Dzieržoňov je krajinou v podhůří, která se táhne od malebných Sovích hor, skrz bohaté na přírodní poklady Kielčínské kopce, až po tajuplný masiv hory Slenza. Součástí obce je 15 vesnic. Zde žijí lidé, kteří oproti městu, mají čas podrobněji studovat roční období, setkat se a promluvit.

Katastr obce má plochu 141 km². Tímto územím probíhá cyklistická stezka „Jantarová stezka”, tj. mezinárodní trasa EuroVelo 9, spojující Baltské moře se Středozemním mořem.

Obec Dzieržoňov proslulá hostinností svých obyvatel, kteří vytváří unikátní a přírodní místní produkty, rozvíjí cestovní ruch, chrání a propagují kulturní dědictví a pečují o zlepšení kvality a vzhledu vesnice. Pravě oni vytváří raz svých obcí, přistupují k nim jako ke svému místu na zemi.

Návštěvníky, zde čeká nádherná krajina, přímý styk s přírodou a významná historická místa. Ti aktivnější určitě rádi využijí tematickou nabídku vesnic a naučné terénní hry.

Odhalte obec Dzieržoňov!

PIŁAWA DOLNA
Ścieżka Przyrodniczo-Historyczna

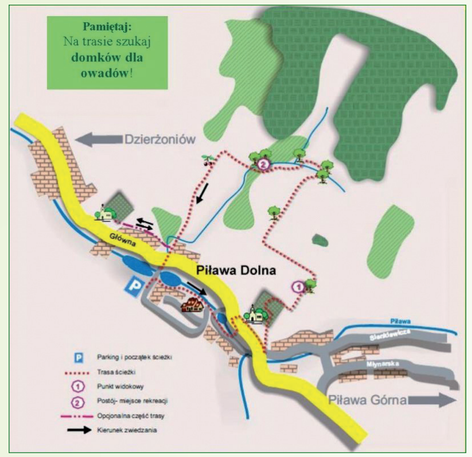
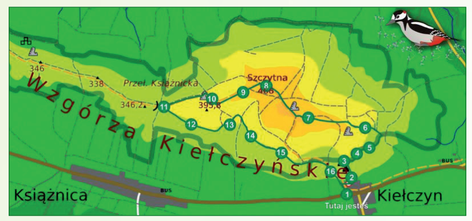
WZGÓRZA KIEŁCZYŃSKIE
Ścieżka Przyrodnicza